

ΕΚΘΕΣΗ -ΑΝΑΦΟΡΑ

**«Η εξορυκτική/μεταλλουργική δραστηριότητα στην
Ελλάδα.
Στατιστικά δεδομένα για τη διετία 2012-2013»**

COUNTRY PROFILE – GREECE

**«The mining/metallurgical industry in Greece.
Commodity review for years 2012-2013»**

Διεύθυνση Πολιτικής Ορυκτών Πρώτων Υλών
Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
ΥΠΕΚΑ

Ιούλιος 2014

Περιεχόμενα

Σελ.

Γενικά	3
Μεταλλουργία – Μεταλλευτικά Ορυκτά	3
Νικέλιο (Ni) και ΛΑΡΚΟ ΓΜΜΑΕ	3
Αλουμίνιο (Al) και ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ Α.Ε.	4
Μεικτά θειούχα μεταλλεύματα και ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ ΑΕ	5
Ενεργειακά ορυκτά και Υδρογονάνθρακες	6
Βιομηχανικά Ορυκτά	7
Αδρανή και συναφή Υλικά. Κλάδος Τσιμέντου	9
Προϊόντα ανθρακικού ασβεστίου	10
Κλάδος Μαρμάρων και Φυσικών Λίθων	12
Σχ. 1: Εισαγωγές και Εξαγωγές μαρμάρων και διακοσμητικών λίθων [2000-2013]	13
Επενδυτικά Σχέδια Χρυσού	15
Υγιεινή και Ασφάλεια	15
Σχ. 2: Εξέλιξη των θανατηφόρων ατυχημάτων στον εξορυκτικό τομέα (1987-2013)	16
Σχ.3: Γεωγραφική Κατανομή των θανατηφόρων ατυχημάτων την περίοδο 2007-2013	16
Σχ.4: Κατανομή θανατηφόρων ατυχημάτων σε εργοδοτικές/εργολαβικές εργασίες την Περίοδο 2007-2013	17
Σχ.5: Δείκτης συχνότητας ατυχημάτων (με απώλεια 8ωρου) σε εργοδοτικές/εργολαβικές εργασίες την περίοδο 2007-2013	17
ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Εξορυκτική Βιομηχανία στην Ελλάδα. Παραγωγή Λατομικών/Μεταλλευτικών/Μεταλλουργικών Προϊόντων	18
ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Εξαγωγές - Εισαγωγές Μαρμάρων-Διακοσμητικών Πετρωμάτων 2012 - 2013. Ανάλυση ανά Δασμολογική Κλάση	20
An extended Summary: The mining/metallurgical industry in Greece.	22
Commodity review for years 2012-2013	
Figure 1: Imports and Exports of marble and other natural stones [2000-2013]	25
Table 1 GREECE : PRODUCTION OF MINERAL COMMODITIES METALS, INDUSTRIAL MINERALS, MINERAL FUELS AND RELATED MATERIALS	26

Η εξορυκτική/μεταλλουργική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Στατιστικά δεδομένα για τη διετία 2012-2013.

****[Η έκθεση/αναφορά συντάχθηκε από τον Δρ. Τζεφέρη Πέτρο, προϊστάμενο Της Δ/νσης Πολιτικής Ορυκτών Πρώτων Υλών ΥΠΕΚΑ]***

Γενικά. Τη διετία 2012-2013 ο τομέας συνέχισε την ίδια πτωτική τάση που διαμορφώθηκε τα προηγούμενα χρόνια λόγω της οικονομικής κρίσης, ακολουθώντας την σημαντική πτώση στη ζήτηση αλλά και τις τιμές των πρώτων υλών στους κλάδους της χαλυβουργίας, των κατασκευών, της οικοδομής, του τσιμέντου και του σκυροδέματος. Η ύφεση ενισχύθηκε από την αστάθεια στις διεθνείς αγορές των πρώτων υλών, τη μείωση στις διεθνείς τιμές των μετάλλων και την αύξηση των τιμών της ενέργειας σε όλη την ΕΕ.

Η εγχώρια αγορά δομικών προϊόντων υπέστη σημαντική πτώση ενώ ως ενθαρρυντικό στοιχείο μπορεί να εκληφθεί το γεγονός ότι η συνολική παραγωγή αλλά και οι πωλήσεις των πρωτογενών αδρανών υλικών παρουσίασαν για το 2013 μια μικρή άνοδο της τάξης του 8%. Αντίθετα, οι εξαγωγικές ελληνικές επιχειρήσεις με προϊόντα που διοχετεύονται στην ευρωπαϊκή και γενικότερα στην διεθνή αγορά (βιομηχανικά ορυκτά, αλουμίνιο, νικέλιο, μαγνησιακά προϊόντα κλπ) αντιμετώπισαν με σχετική επιτυχία την συνεχιζόμενη ύφεση διατηρώντας ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Στην βάση δεδομένων που τηρεί το ΥΠΕΚΑ/Δνση Πολιτικής Ορυκτών Πρώτων Υλών καταχωρούνται ετησίως πάνω από 700 δελτία δραστηριότητας/απραξίας που αφορούν την εξορυκτική δραστηριότητα για κάθε κατηγορία ορυκτού (αδρανή, μάρμαρα, βιομηχανικά ορυκτά, μεταλλευτικά ορυκτά). Από αυτά τα 500 δελτία περίπου αφορούν δραστηριότητα και τα 200 δελτία αφορούν απραξία. Στον Πίνακα 1 (σελ. 18-19) δίνονται οι ετήσιες παραγωγές για τα βασικά προϊόντα της μεταλλευτικής/μεταλλουργικής βιομηχανίας που αφορούν τα έτη 2012 και 2013. Τα στοιχεία αυτά είναι συνδυασμός στοιχείων που προέρχονται α) από τα στατιστικά που τηρεί το Υπ. Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ΥΠΕΚΑ και β) τα στοιχεία που δημοσιοποιεί ετήσια ο Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (ΣΜΕ). Ειδικότερα για τον κλάδο των μαρμάρων τα στοιχεία εμπλουτίζονται με τα δεδομένα για τις εξαγωγές που παρέχονται από την ΕΛ.ΣΤΑΤ, τα οποία ομαδοποιούνται και αναλύονται από Δ/νση Πολιτικής Ορυκτών Πρώτων Υλών (Πίν. 2, σελ.20-21).

Μεταλλουργία-Μεταλλευτικά Ορυκτά. Αναλυτικότερα, για το νικέλιο (Ni), το 2013 υπήρξε μια πτώση παραγωγής της τάξης του 10% μετά τις εξαιρετικές επιδόσεις του 2012, χρονιά κατά την οποία η παραγωγή ανήλθε στο επίπεδο των 18.600 tn νικελίου και οι πωλήσεις σε 19.071 tn δημιουργώντας ιστορικό ρεκόρ. Οι εξαγωγές για το 2013 ανήλθαν σε 17.054 tn Ni με παράλληλη εξάντληση των αποθεμάτων ετοίμου προϊόντος. Εντούτοις, η υπό ιδιωτικοποίηση, εξαγωγική μεταλλευτική και μεταλλουργική εταιρεία ΛΑΡΚΟ ΓΜΜΑΕ, μοναδική βιομηχανία παραγωγής σιδηρονικελίου από δικά της κοιτάσματα σε ολόκληρη την Ευρώπη, η οποία απασχολεί άμεσα ή μέσω εργολαβικής ανάθεσης 1582 εργαζομένους (168 επιστήμονες), επλήγη από τη δυσμενή σχέση ευρώ/δολαρίου και τις υψηλές τιμές ενέργειας, και το τελικό αποτέλεσμα της χρήσης 2013, προστιθεμένων των φόρων, ήταν καθαρές ζημιές 76,385 εκατ. € , έναντι αντίστοιχων ζημιών 34,32 εκατ. € το 2012 (κέρδη 6,37 εκατ. € το 2011).

Η μεταλλουργική μονάδα της ΛΑΡΚΟ ΓΜΜΑΕ στη Λάρυμνα τροφοδοτήθηκε σε πρώτη ύλη αποκλειστικά με εγχώριο σιδηρονικελιούχο μετάλλευμα (λατερίτη) από τα μεταλλεία Ευβοίας, Αγίου Ιωάννη και Καστοριάς, η δε συνολική παραγωγή σιδηρονικελιούχου μεταλλεύματος ανήλθε σε 2,25 εκατ. tn (για το 2012) και 2,22 (για το 2013). Παράλληλα η Λάρκο παρήγαγε και 268 χιλ tn Λιγνίτη (για το 2012) και 273 χιλ tn Λιγνίτη (για το 2013) από το λιγνιτωρυχείο της στα

Σέρβια Κοζάνης, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου διατέθηκε στην ηλεκτροπαραγωγή μέσω της ΔΕΗ ΑΕ.

Η παραγωγή ΑΙ για το 2013 από την ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ Α.Ε. (ανήκει στον Όμιλο Μυτιληναίου και αποτελεί τον μεγαλύτερο καθετοποιημένο παραγωγό αλουμινίου και αλουμίνας στην Ευρωπαϊκή Ένωση) διατηρήθηκε στα ίδια επίπεδα με το 2012 (περίπου 169 χιλ. τον.) επιτυγχάνοντας αύξηση 2,2% παρά την μέτρια ζήτηση από την αγορά απορροφώντας 1.830.398 τον. Βωξίτη (εκ των οποίων οι 405.940 τον. εισαγωγής) δηλ. πάνω από το 75% της εγχώριας παραγωγής βωξίτη.

Η μέση τιμή του αλουμινίου για το 2013 διαμορφώθηκε στα 1,845\$/τον., σημειώνοντας πτώση κατά 8,6% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2012, καταγράφοντας το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων τεσσάρων ετών. Εντούτοις, οι ενδοκοινοτικές εξαγωγές ΑΙ αυξήθηκαν σε ποσότητα αγγίζοντας τους 100,9 χιλ. τον. (από 89.3 χιλ. τον. το 2012) συνολικής αξίας 179,6 εκατ. € (έναντι 168.3 εκατ. € το 2012) ενώ οι εξαγωγές προς τρίτες χώρες αυξήθηκαν σημαντικά σε 2,4 χιλ. τον. (έναντι 857 τον. το 2012) αξίας 4 εκατ. € (έναντι μόλις 1.7 εκατ. € το 2012). Επισημαίνεται ότι οι εξαγωγές της εταιρείας, η οποία είναι και η μοναδική στην Ελλάδα που παράγει πρωτόχυτο αλουμίνιο, καλύπτουν το 80-90% των συνολικών πωλήσεων του ομίλου, με εξαίρεση τη δραστηριότητα της εταιρείας στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας που αφορά στην εγχώρια αγορά.

Η παραγωγή της ένυδρης αλουμίνας επανήλθε στα υψηλά επίπεδα του 2011 στα οποία συνέβαλε καθοριστικά η διοχέτευσή της σε μη μεταλλουργικές χρήσεις (πχ. κεραμικά, φίλτρα κλπ). Οι αντίστοιχες συνολικές πωλήσεις ένυδρης αλουμίνας για το 2013 ήταν 147 χιλ. τον. περίπου αξίας 36 εκατ. € (για το 2012 είχαμε πωλήσεις 102 χιλ. τον. αξίας 27 εκατ. €). Η παραγωγή της άνυδρης αλουμίνας που δεν χρησιμοποιήθηκε το 2013 για την παραγωγή αλουμινίου εξήχθη είτε ενδοκοινοτικά (116.3 χιλ. τον. αξίας 30.4 εκατ. €) είτε προς τρίτες χώρες (214.7 χιλ. τον. αξίας 54.2 εκατ. €)

Αξιζει να αναφέρουμε ότι το εργοστασιακό συγκρότημα της ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ Α.Ε. στον Αγ. Νικόλαο Βοιωτίας απασχολεί άμεσα 1.100 άτομα και έμμεσα περισσότερα από 400 ενώ τα εργοτάξια της εταιρείας ΔΕΛΦΟΙ - ΔΙΣΤΟΜΟΝ που προμηθεύει με βωξίτη το εργοστάσιο αλουμινίου, βρίσκονται στην περιοχή της Άμφισσας και απασχολούν περίπου 100 εργαζομένους. Συνολικά η βιομηχανία αλουμινίου (πρωτόχυτο, δευτερόχυτο αλουμίνιο, προϊόντα έλασης, τελικά προϊόντα κλπ) στην Ελλάδα αποτελεί το σημαντικότερο βιομηχανικό κλάδος μη-σιδηρούχων μετάλλων στη χώρα μας με 2,5 χιλιάδες εμπλεκόμενες μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις, 40 χιλιάδες θέσεις εργασίας και ετήσιο κύκλο εργασιών πάνω από 2.5 δις. € που αντιστοιχεί σε μια συνεισφορά 1% περίπου στο εθνικό προϊόν και πάνω από 8% στις εξαγωγές της χώρας.

Η εγχώρια παραγωγή βωξίτη από τις S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε (θυγατρική Ευρωπαϊκοί Βωξίτες ΑΕ), Δελφοί Δίστομο ΑΜΕ και ΕΛΜΙΝ ΑΕ, για το 2013 (1,85 εκατ. τον.) παρέμεινε στα ίδια υψηλά επίπεδα με το 2012 (1,8 εκατ. τον.) εξασφαλίζοντας την εγχώρια παραγωγή αλουμινίου ενώ ένα σημαντικό ποσοστό 400 χιλ. τον. (πάνω από 20%) εξήχθησαν στην διεθνή αγορά για άλλες χρήσεις πχ. χαλυβουργία, τσιμεντοβιομηχανία, παραγωγή πετροβάμβακα, λειαντικών μέσων κλπ.

Η παραγωγή σε μεικτά θειούχα μεταλλεύματα από την ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ ΑΕ διατηρήθηκε στα προηγούμενα επίπεδα (περίπου 230 χιλ. ξηροί τον. μεικτού θειούχου μεταλλεύματος από τις ΠΜ 16 και 25 των Μαύρων Πετρών και του Στρατωνίου, Ν. Χαλκιδικής) ενώ τα προϊόντα εμπλουτισμού (συμπυκνώματα θειούχου μολύβδου, θειούχου ψευδαργύρου και σιδήρου μετά από διαφορική επίπλευση) υπερέβησαν τους 18 χιλ.τον. συμπυκνώματος μολύβδου (γαληνίτης) και τους 41 χιλ. τον. συμπυκνώματος ψευδαργύρου (σφαλερίτης). Η μέθοδος κατεργασίας συνίσταται στη διαφορική επίπλευση των μικτών θειούχων μεταλλευμάτων με την προσθήκη διαφόρων αντιδραστηρίων (ξανθογονικά άλατα, Ca(OH)₂, ZnSO₄, NaCn, CuSO₄, κ.τ.λ.) με τα οποία επιτυγχάνεται ο σταδιακός διαχωρισμός των περιεχόμενων στο μεταλλευμα ορυκτών. Τα προϊόντα εμπλουτισμού που εξήχθησαν σχεδόν στο σύνολό τους ξεπέρασαν το 2013 σε αξία τα

40 εκατ. € (23.2 εκατ. € για τον Pb και 17.2 εκατ. € για τον Zn) από 46.4 εκατ. € για το 2012 (22.8 εκατ. € για τον Pb, 21.9 εκατ. € για τον Zn και 1,65 εκατ. € για τον FeS₂).

Επίσης, εντός του 2013, η εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ ΑΕ κατεργάστηκε 552,6 χιλ. τον. παλαιού τέλματος της περιοχής Ολυμπιάδας από την οποία προήλθαν περίπου 64.837 τον. συμπυκνώματος χρυσοφόρου αρσеноπυρίτη με μέση σύσταση Ag= 40,52 gr/τον. και Au=22,50 gr/τον. Από το συμπύκνωμα αυτό διατέθηκαν στην Κίνα 49.832 τον. αξίας 21,3 εκατ. € . Από την κατεργασία του αρσеноπυρίτη αυτού θα μπορούσαν να παραχθούν πάνω από 50 χιλ. ουγκιές χρυσού. Η ιδιαίτερη σημειολογία είναι ότι η χώρα μας θα μπορούσε -για πρώτη φορά στα νεώτερα χρόνια- να καταστεί παραγωγός χρυσού, και μάλιστα από εργασίες αποκατάστασης περιβάλλοντος οι οποίες λαμβάνουν χώρα στα 265 στρέμματα των τελμάτων της παλαιάς εκμετάλλευσης στην Ολυμπιάδα. Δυστυχώς, οι χρυσοφόροι πυρίτες (πάνω από 2,4 Mt με μέση περιεκτικότητα 3,4 gr/τον.Au), εξαιτίας της μη ύπαρξης μεταλλουργικής μονάδας παραγωγής χρυσού στον τόπο μας, εξάγονται στην Κίνα και η υπεραξία καρπούται από τη χώρα αυτή. Επισημαίνεται ότι η κατασκευή μεταλλουργικής μονάδας προβλέπεται στον Ν.3220/04 που κύρωσε την μεταβίβαση των Μεταλλείων Κασσάνδρας στην Ελληνικός Χρυσός ΑΕ, αλλά η υλοποίησή της δεν έχει καταστεί δυνατή μέχρι σήμερα.

Για το μεταλλείο των Σκουριών διατέθηκαν το έτος 2013 για επενδυτικά έργα 29,5 εκατ. €, ποσό το οποίο κατανέμεται στις παραχωρήσεις (ΠΜ 3, 20, 38, 39 και 40) που βρίσκονται στην περιοχή του Μεταλλείου Σκουριών. Πρόκειται για προπαρασκευαστικά έργα καθώς και έργα που αφορούν τη διάνοιξη της σήραγγας που θα συνδέει το μεταλλευτικό κέντρο του Μαντέμ Λάκκου και την υπόγεια εκμετάλλευση της Ολυμπιάδας. Παράλληλα η εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ ΑΕ (η οποία από τον Φεβρουάριο του 2012 λειτουργεί ως θυγατρική της канаδικής εταιρείας Eldorado Gold) αύξησε το πάγιο ενεργητικό της, καθώς προωθεί την επένδυση της μεταλλουργίας χρυσού, κατά 77,7 εκατ. €, ξεπερνώντας τα 200 εκατ. €. Σε ότι αφορά τα αποτελέσματα προ φόρων της αυτά για το 2013 διαμορφώθηκαν σε ζημιές ύψους 17,82 εκατ. € όταν στη χρήση του 2012 οι ζημιές είχαν αγγίξει τα 13,03 εκατ. € .

Σημαντική ήταν για μια χρονιά ακόμη, παρά την δυσμενή οικονομική συγκυρία, η διεθνής παρουσία της ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ στην παραγωγή ωμού λευκόλιθου (πάνω από 360 χιλ. τον. από παραχωρήσεις 20&22 και 21 Χαλκιδικής για το 2013 έναντι 351 χιλ. τον. για το 2012) και μαγνησιακών καθετοποιημένων προϊόντων (δίπυρης και καυστικής μαγνησίας καθώς και πυρίμαχων μαζών) υπερβαίνοντας σε κύκλο εργασιών τα 35 εκατ. € (έναντι 30 εκατ. € για το 2012). Η συγκεκριμένη εταιρεία διαθέτοντας κοιτάσματα λευκολίθου και εγκαταστάσεις επεξεργασίας κυρίως στην περιοχή Χαλκιδικής, όπου εργάζονται συνολικά 367 εργαζόμενοι, είναι αμιγώς εξαγωγική (στο 90%) και επιτυγχάνει παρά τον σημαντικό διεθνή ανταγωνισμό να διατηρείται ως η μεγαλύτερη εξαγωγική επιχείρηση προϊόντων λευκολίθου εντός της ΕΕ εστιάζοντας παράλληλα σε θέματα ποιότητας και αποκατάστασης περιβάλλοντος. Εντός του 2013 πραγματοποίησε εξαγωγές συνολικά 142 χιλ. τον. μαγνησιακών προϊόντων επιτυγχάνοντας αύξηση 6% έναντι του 2012 αλλά λόγω σχετικής συρρίκνωσης των τιμών στη διεθνή αγορά, η συνολική αξία των εξαγωγών εμφάνισε μικρή πτώση. Η εταιρεία διατηρεί και δραστηριότητα εκτός Ελλάδος με την συμμετοχή της σε επιχειρηματικά σχήματα: Magnesitas Navarras SA στην Ισπανία (μερίδιο 40%), Van Mannekus & Co BV στην Ολλανδία (μερίδιο 50%) και Akdeniz Mineral Kaynaklari A.S στην Τουρκία (μερίδιο 90%).

Επίσης, η επαναδραστηριοποίηση της εξορυκτικής δραστηριότητας στο Μαντούδι Ευβοίας από την ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ (ΤΕΡΝΑ ΜΑΓ, του ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ), η οποία εξαγόρασε την παλαιά ΒΙΟΜΑΓΝ στην περιοχή της Β. Ευβοίας και στοχεύει στην εκμετάλλευση των γνωστών κοιτασμάτων λευκολίθου του Γερορέματος και του Κακάβου και την περαιτέρω αξιοποίησή τους για παραγωγή μαγνησίας στις εγκαταστάσεις των Φούρνων Μαντουδίου μετά σχετικό εκσυγχρονισμό. Σε πρώτη φάση, στόχος της ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ είναι η εξόρυξη σε ετήσια βάση περίπου 170 χιλ. τον. Λευκόλιθου, με στόχο σε τρία χρόνια η μέση ετήσια παραγωγή να

ανέρχεται σε 450 χιλ. τον. Πράγματι, εντός του 2013 ξεκίνησε η παραγωγή μαγνησίτη από τις εγκαταστάσεις Γερορέματος (παρήχθησαν 23,6 χιλ. τον. ωμού λευκολίθου) ενώ παράλληλα άρχισε η υπόγεια εξόρυξη μεταλλεύματος από το εργοτάξιο Πλακαριάς-Μουρτίτσας. Ήδη, στις εγκαταστάσεις της εταιρείας στην Β. Εύβοια απασχολούνται 100 εργαζόμενοι. Το 2014 προγραμματίζεται η ανάπτυξη και νέου μεταλλευτικού κέντρου στον Κάκκαβο με υπαίθρια εκμετάλλευση λευκολίθου και λειτουργία εργοστασίου εμπλουτισμού.

Η παραγωγή Ναξίας σμύριδας για το 2013 ήταν 4.250 τον. (η ίδια με εκείνη του 2012, ενώ τα προηγούμενα έτη ήταν μεγαλύτερη: 5.900 και 7.000 τον. το 2011 και 2010 αντίστοιχα) σε μια προσπάθεια ελέγχου του αδιάθετου αποθέματος που διατηρείται στις υπαίθριες αποθήκες σμύριδας του Δημοσίου στη Μουτσούνα στη Νάξο και για τη διοχέτευση του οποίου στην αγορά έγιναν σημαντικές προσπάθειες εντός των προηγούμενων ετών. Πράγματι, το απόθεμα σμύριδας έχει περιοριστεί σημαντικά σε 16.813 τον. σμύριδας Α' ποιότητας και 30.012 τόνοι σμύριδας Β' ποιότητας (Μάιος 2014).

Ενεργειακά ορυκτά και Υδρογονάνθρακες. Η παραγωγή λιγνίτη από τα ορυχεία της ΔΕΗ ΑΕ υπερέβη τους 54 εκατ. τον. (για το 2013) μειωμένη κατά 14,5% από τους 61,7 εκατ. τον. (για το 2012). Αναλυτικότερα οι 43,6 εκατ. τον. προέρχονταν από το Λιγνιτικό Κέντρο Δυτικής Μακεδονίας (ΛΚΔΜ) (έναντι 52,1 εκατ. τον. το 2012) και οι 8,9 εκατ. τον. από το Λιγνιτικό Κέντρο Μεγαλόπολης (ΛΚΜ) (έναντι 9,6 εκατ. τον. το 2012). Επίσης, από τα λιγνιτωρυχεία εκτός της ΔΕΗ ΑΕ, κυρίως το ορυχείο της Αχλάδας (πρώην Ρόζας, παραγωγή 746 χιλ. τον. για το 2013), Προσηλίου (ΜΕΤΕ ΑΕ 348.7 χιλ. τον για το 2013) και των Σερβίων Κοζάνης (ΠΜ 50 της Λάρκο, παραγωγή 264.4 χιλ. τον. για το 2013) καθώς και ορισμένα μικρότερα ιδιωτικά λιγνιτωρυχεία, παρήχθησαν συνολικά περίπου 1,4 εκατ. τον. (έναντι 1,3 εκατ. τον. για το 2012 και 1,6 εκατ. τον. για το 2011) που επίσης διατέθηκαν σε μεγάλο βαθμό στις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής. Επίσης, εντός του 2013, ξεκίνησε από τη ΔΕΗ ΑΕ η διάνοιξη του νέου ορυχείου της Λακκιάς (όμορο με εκείνο του Αμυνταίου) με απολήψιμα αποθέματα πάνω από 40 εκατ. τον. λιγνίτη.

Επισημαίνεται ότι παρά την μειωμένη παραγωγή για το 2013 αλλά και το χαμηλό θερμιδικό περιεχόμενο του ελληνικού λιγνίτη, η ΔΕΗ ΑΕ είναι μακράν η μεγαλύτερη ελληνική εξορυκτική βιομηχανία, αφού εξορύσσει για ιδιόχρηση λιγνίτη μεγάλης εμπορικής αξίας (από 10 έως και 35 €/τον. λιγνίτη αναλόγως την θερμογόνο δύναμη και την σχέση αποκάλυψης κατά την εξόρυξη) διατηρώντας την δεσπόζουσα θέση που κατέχει η συγκεκριμένη εταιρεία μεταξύ των λιγνιτοπαραγωγών σε διεθνές επίπεδο (3η θέση στην ΕΕ και μεταξύ των 10 μεγαλύτερων παραγωγών λιγνίτη παγκοσμίως). Μόνο τα βεβαιωμένα αποθέματα των ορυχείων της περιοχής Φλώρινας (Βεύη, Μελίτη, Αχλάδα, Κομνηνά, Κλειδί, Αμύνταιο, Λακιά) υπερβαίνουν τα 450-500 εκατ. τον λιγνίτη.

Σύμφωνα με μελέτη σχετικά με το κόστος εξόρυξης του λιγνίτη (από την Booz & Co η οποία διενεργήθηκε για λογαριασμό της ΔΕΗ ΑΕ) το κόστος εξόρυξης λιγνίτη για το 2012 στην Ελλάδα κρίνεται ως ιδιαίτερα ανταγωνιστικό σε σύγκριση με τις λοιπές χώρες της μελέτης, δηλ. Γερμανία, Τσεχία, Πολωνία, Ρουμανία, Σερβία, Τουρκία. Μόνο η Βουλγαρία παρουσιάζει χαμηλότερο κόστος εξόρυξης λιγνίτη (σε € ανά τόνο). Δυστυχώς, η μέση θερμογόνος δύναμη του λιγνίτη στον τόπο μας (περίπου 1.200 Kcal/Kg) είναι με μεγάλη διαφορά η χαμηλότερη στο σύνολο των 8 χωρών που συμπεριλήφθηκαν στην ανωτέρω μελέτη (πχ. στην Τσεχία η μέση θερμογόνος δύναμη είναι 2.915 Kcal/Kg). Σύμφωνα με την μελέτη το πλήρες κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη ανήλθε σε 59,93 €/MWh έναντι εύρους από 31,57 €/MWh (Βουλγαρία) έως 54,19€/MWh (Ρουμανία) στις υπόλοιπες χώρες της μελέτης, εντούτοις το συμπέρασμα είναι ότι αυτό κρίνεται ιδιαίτερα χαμηλό αν ληφθούν υπόψιν συγκριτικά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του λιγνίτη των άλλων χωρών. Το συμπέρασμα της ανάλυσης είναι ότι η εκμετάλλευση του λιγνίτη στην Ελλάδα γίνεται ιδιαίτερα αποδοτικά με βάση τα συγκριτικά στοιχεία άλλων χωρών, αν και το κόστος επιβαρύνεται αναπόφευκτα από το χαμηλό θερμιδικό περιεχόμενο του εγχώριου λιγνίτη.

Η εκμετάλλευση του λιγνίτη από την ΔΕΗ ΑΕ γίνεται επιφανειακά με την μέθοδο των ορθών βαθμίδων κλειστής εκσκαφής χρησιμοποιώντας ηλεκτροκίνητα μηχανήματα συνεχούς λειτουργίας

και μαζικής εκσκαφής, μεταφοράς και απόθεσης (καδοφόροι εκσκαφείς, ταινιόδρομοι, αποθέτες). Ο φυσικός λιγνίτης που μεταφέρεται από τα ορυχεία αποθηκεύεται αρχικά σε σιλό, θραύεται, ξηραίνεται και εν συνεχεία οδεύει προς καύση στους ΑΗΣ. Ένα μέρος της όλης διαδικασίας εκμετάλλευσης γίνεται με ενταγμένες εργολαβίες.

Το «λιγνιτικό τέλος» που προβλέπεται στο άρθρο 20 του ν. 2446/1996 και έχει οριστεί στο 0,5% του Ετήσιου Κύκλου Εργασιών της Δ.Ε.Η. Α.Ε. κατανεμήθηκε για το 2013 στις Περιφερειακές Ενότητες Φλώρινας, Κοζάνης και Αρκαδίας αναλογικά προς την παραχθείσα ηλεκτρική ενέργεια από τους θερμικούς λιγνιτικούς σταθμούς των ανωτέρω περιοχών. Το συνολικό ποσό του τέλους που εκχωρήθηκε για το 2013 ήταν –σύμφωνα με πρακτικό της ειδικής επιτροπής κατανομής η οποία προβλέπεται στην κανονιστική απόφαση Δ5-ΗΛ/Β/Φ.5.179/οικ.2284/2013 (ΦΕΚ 400 Β/22-2-2013) -περίπου 30 εκατ. €.

Η συμμετοχή του λιγνίτη στο ενεργειακό μίγμα που αφορά το διασυνδεδεμένο σύστημα της Χώρας υπερέβη για το 2013 το 46 % (55% το 2012) ενώ η αντίστοιχη συμμετοχή στο σύνολο της Χώρας (συμπεριλαμβανομένων και των μη διασυνδεδεμένων νησιών) ήταν 42 % (49.5% το 2012). Για το 2012, παρά το γεγονός ότι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη παρέμεινε ουσιαστικά στα επίπεδα του 2011, το ποσοστό συμμετοχής του λιγνίτη στο συνολικό ενεργειακό μείγμα της ΔΕΗ μειώθηκε σε 46,9%, ως αποτέλεσμα της αύξησης του μεριδίου της ΔΕΗ στη λιανική αγορά, η οποία καλύφθηκε με αγορές από τρίτους παραγωγούς (φυσικό αέριο και ΑΠΕ). Γενικότερα, στο διασυνδεδεμένο σύστημα, το μείγμα ηλεκτροπαραγωγής στο τέλος του 2013, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΑΔΜΗΕ, είναι : Λιγνίτης 46% (βαίνει μειούμενο), Φυσικό αέριο 24% (βαίνει αυξανόμενο), ΑΠΕ 15%, Υδροηλεκτρικά 11%, Εισαγωγές 4%.

Η παραγωγή για το 2013 σε αργό πετρέλαιο και φυσικό αέριο από την ΚΑΒΑΛΑ OIL Α.Ε. (θυγατρική της Energean Oil & Gas) και τα κοιτάσματα της περιοχής του Πρίνου διατηρήθηκε ελαφρά μειωμένη σε σχέση με τα επίπεδα του 2012. Η συγκεκριμένη εταιρεία, μοναδική εταιρία εξόρυξης υδρογονανθράκων στην Ελλάδα, στοχεύει σε σημαντικές επενδύσεις γεωτρήσεων με σκοπό τον διπλασιασμό της παραγωγής από το υφιστάμενο κοιτάσμα του Πρίνου από τα 2.500 βαρέλια που είναι σήμερα στα 4.000 βαρέλια πετρέλαιο ημερησίως. Επίσης ανακοίνωσε (εντός του 2013) επενδυτικό πρόγραμμα για την αξιοποίηση του Πεδίου Έφιλον με στόχο αρχικής ημερήσιας παραγωγής 3.000 βαρελιών εντός του 2013. Τα εκτιμώμενα απολήψιμα αποθέματα του κοιτάσματος «Ε» ανέρχονται στα 10 εκατομμύρια βαρέλια ενώ τα συνολικά αποθέματα είναι της τάξης των 32 εκατ. βαρελιών πετρελαίου.

Η Energean υπέγραψε συμβόλαιο αξίας 500 εκατ. δολαρίων με την BP Oil International, βάσει της οποίας η δεύτερη θα προμηθεύεται τους παραγόμενους υδρογονάνθρακες από τον κόλπο της Καβάλας. Για να επιτευχθεί η παραπάνω συμφωνία απαιτήθηκε να προηγηθεί τροποποιητική σύμβαση ανάμεσα στο ελληνικό δημόσιο και την Energean, καθώς με το μέχρι πρότινος καθεστώς το σύνολο της παραγωγής από τον Πρίνο πωλούνταν υποχρεωτικά στα ΕΛΠΕ.

Βιομηχανικά Ορυκτά. Για το 2013, ο τομέας των βιομηχανικών ορυκτών διατήρησε σε μεγάλο βαθμό τα αποτελέσματα του 2012, κυρίως χάρις στον πολυποίκιλο εξαγωγικό προσανατολισμό των προϊόντων προς τη διεθνή αγοράς πρώτων υλών αλλά και την εφαρμογή της επιχειρηματικής προσέγγισης «*από την αγορά στο ορυχείο*» ("Market-to-Mine»), η οποία παρέχει τη δυνατότητα διαμόρφωσης νέων ολοκληρωμένων αλυσίδων προϊόντων, που επιταχύνουν με τη σειρά τους την ανάπτυξη των υψηλότερης προστιθέμενης αξίας εξειδικευμένων εφαρμογών και διευρύνουν τις παρεχόμενες εμπορικές και βιομηχανικές λύσεις.

Συγκεκριμένα, η παραγωγή μπεντονίτη και περλίτη διατηρήθηκε στα επίπεδα του 2012, για τον περλίτη (890 χιλ. τον.) με μικρή μείωση για τον μπεντονίτη (1,0 εκατ. τον.). Η εξαγωγές μπεντονίτη για χρήσεις χυτηρίων, μεταλλουργίας σιδήρου και γεωτρήσεων πετρελαίου παρουσίασαν αύξηση ενώ οι πωλήσεις σε έργα υποδομής του κατασκευαστικού τομέα σημείωσαν πτώση. Η S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε διατήρησε τη θέση της ως η μεγαλύτερη εξαγωγική εταιρεία μπεντονίτη στον κόσμο (παραγωγή εντός του 2013 0.98 εκατ. τον. από τα ορυχεία της Μήλου) με συνολική αξία πωλήσεων πάνω 66 εκατ. € (100% εξαγωγές στην Ευρωπαϊκή αγορά,

στη Βόρεια Αμερική καθώς και στη Ρωσία). Τα αντίστοιχα στοιχεία για το 2012 ήταν παραγωγή 1,2 εκατ. τον. με συνολική αξία πωλήσεων πάνω από 65 εκατ. €. Από τις υπόλοιπες εγχώριες παραγωγικές θέσεις μόνο η εταιρεία ΜΠΕΝΤΟΜΑΙΝ ΑΕ παρουσία παραγωγή εντός του 2013 (18,2 χιλ.τον. από το λατομείο στην Κίμωλο).

Ανάλογη εικόνα παρουσίασε και ο κλάδος του περλίτη, με περιορισμό των εξαγωγών που αφορούν την οικοδομή και διεύρυνση άλλων χρήσεων πχ. γεωργικές και υδροπονικές εφαρμογές, εφαρμογές χυτηρίων, διηθητικών μέσων, ειδικών μονώσεων κλπ. Η S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε παρήγαγε εντός του 2013, από τα ορυχεία στο Τσιγκράδο και Τράχηλα της Μήλου, 383,3 χιλ. τον. περλίτη (έναντι 468 χιλ. τον. το 2012) επιτυγχάνοντας συνολική αξία πωλήσεων σε ακατέργαστα και κατεργασμένα προϊόντα 27,5 εκατ. € (έναντι 30,8 εκατ. € για το 2012). Οι υπόλοιπες σημαντικές παραγωγικές θέσεις για τον περλίτη ήταν στην Μήλο επίσης (παραγωγή 123 χιλ. τον. από την ΕΕΚΟΜ ΑΕ και 190 χιλ. τον. από την ΜΗΛΟΠΑΝ ΑΕ.) καθώς και στο Γυαλί Νισύρου Δωδεκανήσου (195 χιλ. τον. από την ΠΕΡΛΙΤΕΣ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΕ).

Επισημαίνεται ότι ο όμιλος S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε. διαθέτει σήμερα 30 ορυχεία, 50 εργοστάσια και μονάδες επεξεργασίας και 26 κέντρα διανομής σε 21 χώρες ανά την υφήλιο και πραγματοποιεί πωλήσεις σε περισσότερες από 70 χώρες στον κόσμο απασχολώντας 2000 εργαζόμενους 9 (606 στην Ελλάδα). Τα οικονομικά μεγέθη των θυγατρικών που διαθέτει η εταιρεία στο εξωτερικό (ΙΚΟ, IBECO, ΟΤΑΒΙ, STOLLBERG, NYCO κ.α.) κινήθηκαν ικανοποιητικά για το 2013. Αξίζει να αναφερθεί στη θέση αυτή η -εντός του 2012- εξαγορά από την S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε. της διεθνούς κλάσης εταιρείας NYCO Minerals Inc. (NYCO), ηγέτιδας στην παγκόσμια αγορά για την προμήθεια υψηλής ποιότητας διαφόρων ποικιλιών βολλαστονίτη με εγκαταστάσεις παραγωγής στις ΗΠΑ και στο Μεξικό. Ο βολλαστονίτης είναι πυριτικό ορυκτό του ασβεστίου, με εφαρμογές ως πληρωτικό υλικό, στην παραγωγή σύνθετων πολυμερών που χρησιμοποιούνται στην αυτοκινητοβιομηχανία και άλλες βιομηχανίες, σε υλικά τριβής (φρένα), σε χρώματα και αντιδιαβρωτικά επιχρίσματα, σε κεραμικά και σε μεταλλουργικά συλλιπάσματα κλπ. Η εξαγορά της NYCO είναι συνεπής προς τη στρατηγική της S&B για την ενίσχυση της γκάμας των προϊόντων με εφαρμογές και προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας (πλαστικά, χρώματα, επιχρίσματα), προς τη στρατηγική της γεωγραφικής διεύρυνσης αλλά και την επιχειρηματική προσέγγιση της S&B «από την αγορά στο ορυχείο» η οποία κερδίζει διαρκώς έδαφος ειδικότερα στον τομέα των βιομηχανικών ορυκτών.

Η παραγωγή χουντίτη/υδρομαγνησίτη από την ΛΕΥΚΑ ΟΡΥΚΤΑ Α.Ε., θυγατρική του ομίλου Sibelco Europe Mineral Plus, ανήλθε εντός του 2013 σε 15.200 τον. (από τις παραχωρήσεις 72 και 74 αμφοτέρως στην περιοχή Σερβίων Κοζάνης) παρουσιάζοντας πτώση σε σχέση με το 2012 (παραγωγή 24.200 τον.), 2011 (παραγωγή 23.800 τον.) και 2010 (παραγωγή 16.650 τον.). Οι πωλήσεις τόσο επεξεργασμένου όσο και αργού υλικού παρουσίασαν επίσης πτώση κατά 7% ενώ ο κύκλος εργασιών παρουσίασε- για πρώτη φορά μετά από χρόνια- κάμψη κατά 17%.

Τα προϊόντα ολιβινίτη (ΘΕΡΜΟΛΙΘ ΑΕ), αμφιβολίτη (ΦΙΜΠΡΑΝ ΑΕ) και ατταπουλγίτη (ΓΕΩΕΛΛΑΣ ΑΜΜΑΕ) διατήρησαν την ανοδική τους πορεία και τον εξαγωγικό προσανατολισμό τους αξιοποιώντας τόσο το παραγωγικό δυναμικό όσο και το υπάρχον αποθεματικό των προηγούμενων ετών για την τροφοδοσία των εργοστασίων επεξεργασίας. Για τα ανωτέρω ορυκτά θα πρέπει να επισημανθεί ότι πέραν των πολυπληθών χρήσεων που καλύπτουν ανάγκες της χημικής, κατασκευαστικής βιομηχανίας, χαλυβουργίας, πυριμάχων κλπ. χρησιμοποιούνται ευρέως και σε κατεξοχήν περιβαλλοντικές χρήσεις (ως αποχρωστικές γαίες, ως μέσα διύλισης και διαχείρισης αποβλήτων, ως μοριακά φίλτρα, διηθητικά και μονωτικά μέσα κλπ). Ειδικότερα, ο αμφιβολίτης χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη για την παραγωγή του πετροβάμβακα, δηλ. ενός φυσικού ινώδους ανακυκλώσιμου προϊόντος που παράγεται από την τήξη πετρωμάτων και αποτελεί ισχυρό θερμομονωτικό και πυράντοχο υλικό.

Ανάλογες περιβαλλοντικές χρήσεις έχουν ο ζεόλιθος (παραγωγή μόλις 2.850 τον. για το 2012 και μηδενική για το 2013) και ο διατομίτης για τον οποίο δεν υφίσταται ακόμη

αδειοδοτηθείσα εκμετάλλευση. Ειδικά για τον ζεόλιθο Θράκης, η αδειοδοτηθείσα εκμετάλλευση 272 στρεμμάτων στην θέση Πεντάλοφος του δήμου Ορεστιάδος (S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε) ήταν σε απραξία για το 2013 ενώ για την αδειοδότηση λατομικής έκτασης 160 στρεμμάτων στα Πετρωτά Έβρου (Geo-vet) υφίσταται δικαστική εμπλοκή.

Η παραγωγή υγρού διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) από τις εγκαταστάσεις της AIR LIQUIDE HELLAS στο Μεσοχώρι Φλώρινας, ήταν περίπου σταθερή την τελευταία 4-ετία (2010-2013) περίπου 10 χιλ. τον. ετησίως. Η εταιρεία απασχολεί στην ακριτική περιοχή πάνω από 35 άτομα (μαζί με το εργολαβικό προσωπικό για την μεταφορά και τη διανομή) ενώ το παραγόμενο προϊόν χρησιμοποιείται στη βιομηχανία τροφίμων ως πρόσθετο (ως ανθρακικό, μέσο οξίνισης) , στην αδρανοποίηση συσκευασιών, στη βιομηχανία (κοπή-συγκόλληση μετάλλων, σιδηρουργία, χημική βιομηχανία), σε ερευνητικά κέντρα για τη λειτουργία αναλυτικών οργάνων, στον κλάδο υγείας, στην επεξεργασία υγρών λυμάτων για ρύθμιση PH, για την αναγόμευση πυροσβεστήρων κ.α.

Αδρανή και συναφή Υλικά. Κλάδος Τσιμέντου. Ο τομέας των αδρανών δομικών υλικών καθώς και όλοι οι συναφείς με τα δομικά υλικά κλάδοι, παρουσίασαν έντονη κάμψη λόγω της συνέχισης και κορύφωσης της ύφεσης στην οικοδομική δραστηριότητα και τις κατασκευές. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας, οι οποίες επιβεβαιώνονται και από τον Σύνδεσμο Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (ΣΜΕ), η παραγωγή των πρωτογενών αδρανών υλικών σε εθνικό επίπεδο κυμάνθηκε σε 30 εκατ. τον. περίπου (25 εκατ. τον. για το 2012) καταγράφοντας μικρή αύξηση μετά από αρκετά χρόνια κατακόρυφης πτώσης. Ειδικότερα, οι εταιρείες του ΣΜΕ μεταξύ των οποίων και οι ηγέτιδες του κλάδου τσιμέντου στην Ελλάδα (TITAN, ΑΓΕΤ, ΧΑΛΥΨ) παρήγαγαν πάνω από 15,2 εκατ. τον. ασβεστολιθικών αδρανών με προορισμό είτε την παραγωγή τσιμέντου είτε την αγορά των δομικών υλικών και με αντίστοιχο κύκλο εργασιών περί τα 18 εκατ. €. Εκτιμάται ότι με την επαναδρομολόγηση των μεγάλων οδικών και γενικότερα κατασκευαστικών έργων σε εθνικό επίπεδο, το 2014 θα είναι επίσης ακόμη καλύτερο.

Κλάδος τσιμέντου. Παραγωγική ανάκαμψη, λόγω αυξημένων εξαγωγών, παρουσιάζει το 2013 η ελληνική τσιμεντοβιομηχανία, η οποία το 2012, σε συνθήκες κατάρρευσης της εγχώριας ζήτησης, κατέγραψε ρεκόρ ζημιών τόσο ως προς τον κύκλο εργασιών όσο και ως προς τα λειτουργικά αποτελέσματα. Παρά το γεγονός ότι τα αποτελέσματα του κλάδου τσιμέντου δεν συμπεριλαμβάνονται στην παρούσα ανάλυση, εντούτοις η πορεία του κλάδου κρίνεται εξαιρετικά σημαντική καθώς είναι άμεσα συνδεδεμένη με τον κλάδο τόσο των παραγομένων αδρανών υλικών όσο και με τον κλάδο του έτοιμου σκυροδέματος.

Υπενθυμίζεται ότι η εταιρεία TITAN ΑΕ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ συνεχίζει να διατηρεί τέσσερις μονάδες παραγωγής τσιμέντων στην Αχαΐα, τη Θεσσαλονίκη, τη Βοιωτία και την Αττική, έχοντας περιορίσει την παραγωγική λειτουργία τους, ανάλογα με τις ανάγκες της, καθώς η εγχώρια ζήτηση απορροφά μόλις το 1/6 του παραγωγικού δυναμικού των εγκαταστάσεών της. Παρά την παρατεταμένη αδυναμία της εγχώριας αγοράς και την υποτονική κατασκευαστική δραστηριότητα στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, τα λειτουργικά αποτελέσματα του Ομίλου TITAN παρουσίασαν βελτίωση για το 2013 (μετά από 7 χρόνια) ενώ ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών ανήλθε σε €1.176 εκατ., παρουσιάζοντας αύξηση 4% σε σχέση με το 2012.

Η δεύτερη ηγέτιδα εταιρεία του κλάδου, ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ, η οποία ελέγχεται κατά 89% από τη γαλλική εταιρεία Lafarge, μεγαλύτερη τσιμεντοβιομηχανία παγκοσμίως, διατηρεί σε περιορισμένης έκτασης λειτουργία τις παραγωγικές μονάδες της στον Βόλο και στο Μηλάκι Εύβοιας, η πρώτη των οποίων αποτελεί το μεγαλύτερο εργοστάσιο τσιμέντου της χώρας. Σε συνέχεια της οριστικής παύσης λειτουργίας του εργοστασίου της Χαλκίδας, που εξυπηρετούσε κυρίως την αγορά τσιμέντου της Αττικής, η εταιρεία προέβη σε αναδιάρθρωσης της παραγωγικής δομής τσιμέντου και πέτυχε για το 2013 αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 3,1% οφειλομένη κυρίως στις εξαγωγές. Σε δυσχερέστερη θέση φαίνεται να βρίσκεται η τρίτη, μικρότερη τσιμεντοβιομηχανία ΧΑΛΥΨ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΑΕ, η οποία διατηρεί εργοστάσιο τσιμέντου στην Αττική και ανήκει στην ιταλική εταιρεία Italcementi, πέμπτη σε μέγεθος τσιμεντοβιομηχανία παγκοσμίως.

Για το 2014, στην Ελλάδα, για πρώτη φορά από το 2006, η ζήτηση τσιμέντου αναμένεται να αυξηθεί από το χαμηλό επίπεδο του 2013. Η θετική αυτή προοπτική οφείλεται κατά κύριο λόγο στην υλοποίηση έργων υποδομής, συμπεριλαμβανομένων των μεγάλων οδικών αξόνων, ενώ αντίθετα, οι προσδοκίες για την ιδιωτική οικοδομή είναι περιορισμένες.

Οι συναφείς (με τα αδρανή) κλάδοι που αφορούν στην παραγωγή ποζολάνης και πυριτικού, τα προϊόντα τσιμέντου/σκυροδέματος, τα προϊόντα ανθρακικού ασβεστίου κλπ. δοκιμάστηκαν έντονα τη διετία 2012-2013, όπως και την προηγούμενη. Η παραγωγή ποζολάνης σημείωσε αρνητικό ιστορικό δεκαετίας τη συγκεκριμένη διετία στους 265-270 χιλ. τον. (350 χιλ. τον. για το 2011) ακριβώς λόγω της κύριας χρήσης του υλικού αυτού στην τσιμεντοβιομηχανία, η οποία έχει υποστεί τεράστια κάμψη την τελευταία πενταετία. Ενδεικτικό είναι ότι η παραγωγή ποζολάνης από την ΛΑΒΑ ΑΕ στην Ξυλοκερατιά Μήλου το 2013 ήταν 188 χιλ. τον. (το 2012 ήταν 139 χιλ. τον., το 2011 ήταν 178 χιλ. τον., το 2010 ήταν 258 χιλ. τον. και το 2009 440 χιλ. τον.) ενώ η αντίστοιχη παραγωγή της INTERMPETON ΑΕ από το ορυχείο της επίσης στην Ξυλοκερατιά Μήλου ήταν για το 2013 μηδενική. Μηδενική ήταν και η παραγωγή καολίνη, αστρίων και πυριτικού σε επίπεδο χώρας, ελάχιστη η παραγωγή προϊόντων χαλαζία-χαλαζίτη (10 χιλ. τον.) ενώ η παραγωγή ποζολανών ειδικών χρήσεων (πχ. για ειδικά δομικά κονιάματα, πληρωτικά υλικά κλπ) ήταν μόλις 1.100 τον.

Ανάλογα, τη διετία 2012-2013, επλήγησαν και τα προϊόντα της κεραμικής βιομηχανίας, τα προϊόντα ανθρακικού ασβεστίου (μαρμαρόσκονη, δομικά κονιάματα κλπ) με συνολική παραγωγή περίπου 350 χιλ. τον. και η κίσηρις (ελαφρόπετρα) η οποία τη διατηρήθηκε στα επίπεδα παραγωγής της τάξης των 400 χιλ. τον. Συγκεκριμένα, για την ελαφρόπετρα παρήχθησαν από το Γυαλί Νυσίρου (ΛΑΒΑ ΑΕ) το 2013 περίπου 420 χιλ. τον. πρωτογενούς υλικού (έναντι 385 χιλ. τον. το 2012) με συνολική αξία πωλήσεων 4,9 εκατ. € (έναντι 4,3 εκατ. € για το 2012). Από τα 4,9 εκατ. € του κύκλου εργασιών τα 4,06 εκατ. € αφορούν πωλήσεις στο εξωτερικό. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σε περιόδους πριν από την κρίση η παραγωγή αλλά και διάθεση ελαφρόπετρας από το Γυαλί ξεπερνούσε σταθερά τους 800 χιλ. τον. και η αξία πωλήσεων τα 6-7 εκατ. €.

Ελπιδοφόρο είναι το γεγονός της ίδρυσης -εντός του 2013- της εταιρείας ΟΛΥΜΠΟΣ Α.Ε. Βιομηχανικά Ορυκτά με αντικείμενο την ανάπτυξη νέων καινοτόμων ορυκτών (πχ. διατομίτης, ζεόλιθος κλπ) ή την επεξεργασία υπαρχόντων για ειδικές χρήσεις παράλληλα με τη σημερινή δραστηριότητα (από τις ΚΥΒΟΣ ΑΕ και ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΟΖΟΛΑΝΕΣ ΑΕ) που συνίσταται στην παραγωγή λειοτριβημένης ποζολάνης για αρχαιολογικές αναστηλώσεις και παραδοσιακά κτίσματα, ως και χαλαζία διαφόρων κοκκομετριών από ανακύκλωση παλαιότερων απορριμμάτων θραύσης-κοσκίνησης. Για το σκοπό αυτό ήδη η εταιρεία εξαγόρασε την εργοστασιακή μονάδα επεξεργασίας βιομηχανικών ορυκτών στην Άσσηρο Θεσσαλονίκης που ανήκε στην ΜΕΒΙΟΡ Α.Ε., η οποία έκλεισε πλέον οριστικά.

Η παραγωγή γύψου κατά τη διετία 2012-2013 αυξήθηκε σε 760 χιλ. τον. κυρίως λόγω της σχετικής αύξησης των εξαγωγών, οι οποίες υπερέβησαν το 50% του συνολικού όγκου της παραγωγής. Χαρακτηριστικά αναφέρεται η παραγωγή γύψου για την εταιρεία ΛΑΒΑ ΑΕ, από το Αλτσι Σητείας Λασιθίου Κρήτης, όπου από το σύνολο της παραγωγής των 235 χιλ. τον. για το 2012, οι εξαγωγές (σε Τουρκία και Ρουμανία κυρίως) αφορούσαν 165 χιλ. τον. (ποσοστό 70%) και η εσωτερική κατανάλωση 73,0 χιλ. τον. (ποσοστό 30 %). Τα αντίστοιχα ποσοστά για το 2012 ήταν συνολική παραγωγή 224 χιλ. τον., οι εξαγωγές αφορούσαν 158,5 χιλ. τον. (ποσοστό 70,5%) και η εσωτερική κατανάλωση 65,5 χιλ. τον. (ποσοστό 29,5 %).

Επίσης, η παραγωγή αλατιού (από 7 εργοτάξια αλυκών σε όλη τη χώρα) αυξήθηκε κατά το 2012-2013 σε 190-192 χιλ. τον. (έναντι 174 χιλ. τον. για το 2011) κυρίως λόγω της βελτίωσης των καιρικών συνθηκών την περίοδο εξάτμισης και συγκομιδής του αλατιού.

Προϊόντα ανθρακικού ασβεστίου. Το ανθρακικό ασβέστιο αποτελεί κύριο συστατικό μερικών ορυκτών όπως του ασβεστίτη, του δολομίτη και των μαρμάρων, τα οποία παρά την όμοια χημική τους σύσταση διαφέρουν σημαντικά στις ιδιότητες κι εφαρμογές ακριβώς λόγω της

διαφορετικού τρόπου σχηματισμού τους ως ορυκτά. Τα αποθέματα του ανθρακικού ασβεστίου στον ελλαδικό χώρο θεωρούνται πρακτικά ανεξάντλητα. Η ετήσια παραγωγή τα τελευταία χρόνια, εκτιμάται συνολικά περίπου 300-500 χιλιάδες τον., η οποία και εξάγεται σε μεγάλο βαθμό.

Τα κέντρα εξόρυξης του λευκού εύθρυπτου μικροκρυσταλλικού ή άμορφου ασβεστόλιθου βρίσκονται κυρίως στην Κεφαλονιά (θέση Μηνιές) και στη Ζάκυνθο (θέσεις Κουναφάς, Αγαλάς και Μαρίνα) από όπου εξορύσσονται και εν συνεχεία επεξεργάζονται τα λευκά ανθρακικά προϊόντα. Τα κοιτάσματα της Ζακύνθου είναι σε περιορισμένη εκμετάλλευση τα τελευταία δέκα χρόνια λόγω του υψηλού δείκτη κιτρινισμού και χαμηλής λευκότητας, ιδιότητες που δεν είναι επαρκούν για την παραγωγή filler σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές. Αν σε αυτά προστεθούν τα δολομιτικά και ασβεστιτικά μάρμαρα από τις μαρμαρικές λατύπες των οποίων παράγεται μαρμαρόσκονη καθώς και μια σειρά άλλων προϊόντων (κονιαμάτων, σοβάδων, πληρωτικών υλικών κλπ), συμπληρώνεται ο τομέας των ελληνικών προϊόντων ανθρακικού ασβεστίου.

Οι κύριες παραγωγές εταιρίες είναι: IONIAN KALK A.E., ΖΑΦΡΑΝΑΣ Α.Ε. – ΠΕΤΡΟΧΗΜ, ΟΜΥΑΗΕΛΛΑΣ και Μάρμαρα Διονύσου-Πεντέλης Α.Ε.Β.Ε.

Η εταιρία IONIAN KALK A.E. λειτουργεί το ορυχείο και την κύρια μονάδα επεξεργασίας της στο Αργοστόλι (Μηνιές) Κεφαλονιάς. Το ακατέργαστο υλικό είναι ένας άμορφος υπερκαθαρός ασβεστόλιθος με σύσταση: >99,6% CaCO_3 , <0,07% Al_2O_3 , <0,02% SiO_2 και <0,01% Fe_2O_3 . Η μέση ετήσια παραγωγή κονιοποιημένου υλικού είναι 150.000 τόνοι οι οποίοι υφίστανται θερμομηχανική επεξεργασία παράγοντας τελικά προϊόντα υψηλής καθαρότητας, τα οποία χρησιμοποιούνται ως πληρωτικά υψηλής λαμπρότητας (>96%), χαμηλής αποξεστικότητας και χαμηλής ελαιοαπορροφητικότητας και γενικά με τεράστια γκάμα χρήσεων από οικοδομικές μέχρι και φαρμακευτικές, διατροφής ως και την εκτροφή σαλιγκαριών! Η IONIAN KALK A.E. διαθέτει εκτός της Κεφαλονιάς, μία δεύτερη παραγωγική μονάδα στη Μάνδρα Αττικής (2008) ετήσιας δυναμικότητας 120.000 τον και μία νέα παραγωγική μονάδα στην Καβάλα (2013), με την επωνυμία ΚΑΡΜΠΟΚΑΛ Α.Ε., ετήσιας δυναμικότητας 150.000 τον, κοκκωδών προϊόντων και προϊόντων λεπτότατης πούδρας (filler) με πρώτη ύλη προερχόμενη από λατύπες λευκού μαρμάρου της περιοχής.

Σύμφωνα με τα ετήσια αποτελέσματα της εταιρείας, τα τελευταία έξι χρόνια, δηλαδή από την περίοδο που ξεκίνησε η οικονομική ύφεση στην Ελλάδα, η IONIAN KALK A.E. κατάφερε να τριπλασιάσει τις εξαγωγές της (παρουσία σε 65 χώρες), συνεισφέροντας σημαντικά στην οικονομία αλλά και τη διεθνή προβολή της Χώρας. Τα αποτελέσματα του 2013 είναι επίσης αισιόδοξα και συνεχιζόμενα ανοδικά με αύξηση πωλήσεων κατά 21%, ενώ οι εξαγωγές μόνο αυξήθηκαν κατά 35% σε αξία. Ο συνολικός τζίρος για το 2013 έφθασε τα 19 εκατ. €, εκ των οποίων τα 15 εκατ. € αφορούν στις εξαγωγές.

Η εταιρία ΖΑΦΡΑΝΑΣ-ΠΕΤΡΟΧΗΜ λειτουργεί εργοστάσιο στην Κόρινθο με πρώτη ύλη λευκό ασβεστόλιθο προερχόμενο από τη Ζάκυνθο και υπολείμματα δολομιτικού μαρμάρου από τη Θάσο και Δράμα, καθώς και εισαγόμενο τάλκη. Η μέση ετήσια παραγωγή του εργοστασίου είναι πάνω από 50χιλ. τόνοι, το 50% της οποίας εξάγεται.

Οι εταιρείες ΟΜΥΑ ΗΕΛΛΑΣ και Μάρμαρα Διονύσου-Πεντέλης Α.Ε.Β.Ε. (μέλη του ΣΜΕ) αξιοποιούν και καθετοποιούν κυρίως παραπροϊόντα εκμετάλλευσης μαρμάρων. Η ίδρυση και λειτουργία του εργοστασίου επεξεργασίας στη Σίνδο Θεσσαλονίκης από το 2003 άνοιξε το δρόμο για την παραγωγή προϊόντων ανθρακικού ασβεστίου από την πολυεθνική ΟΜΥΑ, η οποία έχει παρουσία και εργοστάσια σε όλο τον κόσμο και παράγει πάνω από 10 εκατομμύρια τόνους προϊόντων ανθρακικού ασβεστίου σε ξηρή και υγρή (slurry) μορφή.

Η εταιρεία Μάρμαρα Διονύσου-Πεντέλης Α.Ε.Β.Ε. χρησιμοποιεί δύο τύπους ακατέργαστου υλικού για την παραγωγή διαφόρων προϊόντων: υπολείμματα μαρμάρων και ασβεστόλιθου. Ο πρώτος τύπος παράγεται ως παραπροϊόν της κύριας δραστηριότητας της εταιρίας που είναι η εκμετάλλευση λευκών μαρμάρων που εξορύσσονται στον Διόνυσο Αττικής. Από την επεξεργασία της μαρμαρικής λατύπης παράγεται μαρμαρόσκονη (0-2 mm) η οποία χρησιμοποιείται στη

συνέχεια για την κατασκευή ετοιμών κονιαμάτων (Marmoline, Alphamix κλπ) καθώς και πληρωτικών υλικών (filler) για τη βιομηχανία χρωμάτων, ασφαλτικών, ζωοτροφών κλπ. Η μέση ετήσια παραγωγή των πληρωτικών είναι περίπου 20-40.000 τόνοι. Ο δεύτερος χρησιμοποιούμενος τύπος ακατέργαστου υλικού είναι ένας μικροκρυσταλλικός, μαλακός ασβεστόλιθος, προερχόμενος από το λατομείο της εταιρείας στη Ζάκυνθο (λατομείο στοκόλιθου, Αγαλάς). Σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας που υποβάλλονται ετησίως στο ΥΠΕΚΑ για το 2013 παρήχθησαν επεξεργασμένα προϊόντα 65.000 τον. Μαρμαρόσκονη και 20.000 τον. πούδρα.

Τέλος στα ανωτέρω θα πρέπει να προστεθεί η παραγωγή προϊόντων μαρμαρόσκονης που προέρχεται από λατομεία που έχουν αδειοδοτηθεί αποκλειστικώς ως λατομεία μαρμαρόσκονης-μαρμαροψηφίδας ή αδρανών ειδικών χρήσεων για τη χρήση αυτή (μετά την απόφαση του ΣΤΕ 1682/2000). Η συνολική παραγωγή μαρμαρόσκονης σε επίπεδο χώρας κυμαίνεται από 200-250 χιλ. τον.

Κλάδος Μαρμάρων και Φυσικών Λίθων. Παρά τις σοβαρές επιπτώσεις της κρίσης στην εγχώρια κατανάλωση οικοδομικών προϊόντων, ο κλάδος των προϊόντων μαρμάρου αλλά και διακοσμητικών πετρωμάτων κατάφερε να διατηρήσει τις παραγωγικές επιδόσεις του αλλά και το βαθμό απασχόλησης σε επιστημονικό και εργατοτεχνικό προσωπικό. Σε αυτό συνέβαλε και η ποιοτική ανωτερότητα του ελληνικού μαρμάρου (χρώματα, φυσικομηχανικά χαρακτηριστικά κλπ) που αποτελεί σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα των επιχειρήσεων του κλάδου στις εξαγωγικές δραστηριότητες. Ενδεικτικά, μόνο στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης, υπάρχουν πάνω από 50 ενεργά λατομεία μαρμάρων και οι εργαζόμενοι της συγκεκριμένης περιφέρειας στον κλάδο εκτιμώνται σε 4.000-5.000 άτομα.

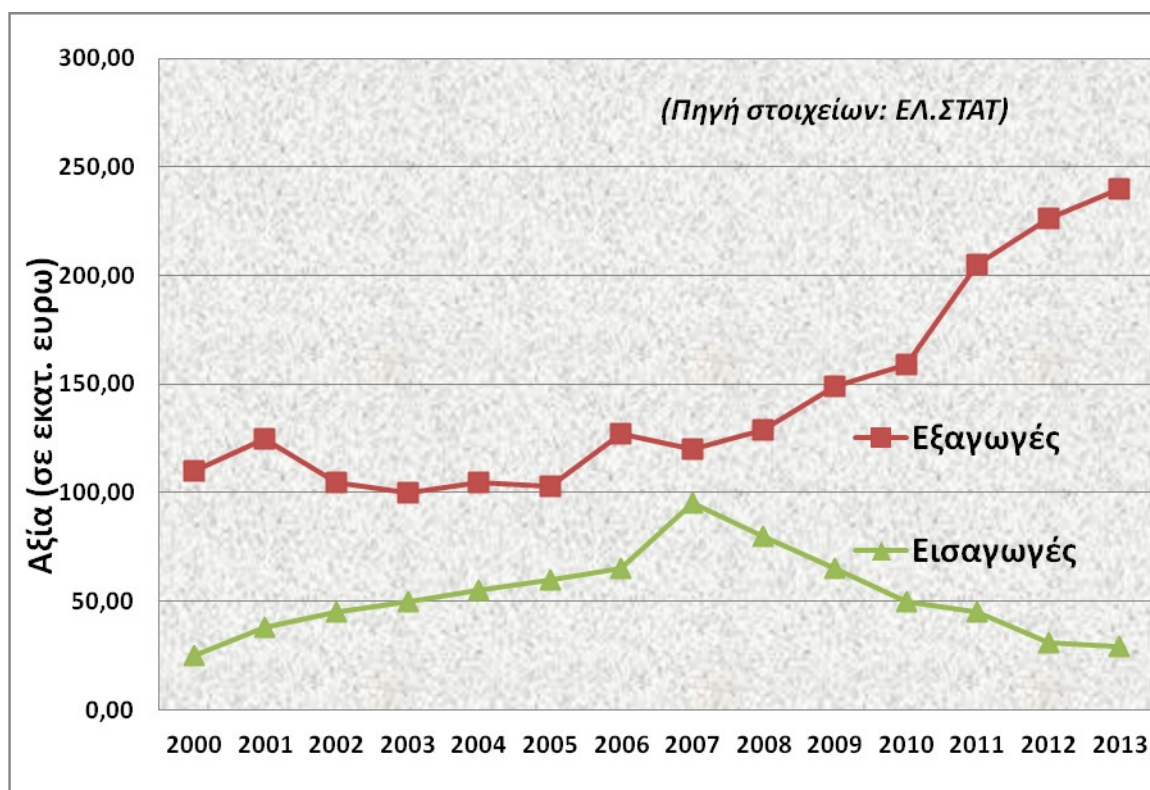
Τη διετία 2012-2013, συνεχίστηκε ο εξαγωγικός προσανατολισμός του ελληνικού μαρμάρου (μέχρι και 75-80% της συνολικής παραγωγής μαρμαρικών προϊόντων) με παράλληλη συρρίκνωση της εσωτερικής αγοράς, η οποία άλλοτε ξεπερνούσε το 50% της παραγωγής. Από το προϊόν που εξάγεται, πάνω από το 40% κατευθύνεται πλέον προς την Κίνα και το υπόλοιπο εξαγόμενο μάρμαρο διατίθεται σε χώρες της Μέσης Ανατολής, στις ΗΠΑ και σε μικρότερο βαθμό στην ευρωπαϊκή αγορά.

Συγκεκριμένα, η παραγωγή στο σύνολο των μαρμαρικών προϊόντων (ογκομάρμαρα, ξοφάρια, λατύπες κλπ) για τη διετία 2012-2013 ξεπέρασε το 1 εκατ. τον. ετησίως (πάνω από 400 χιλ. κυβ. μ. συνολικά σε μαρμαρικούς όγκους) ενώ η παραγωγή σχιστολιθικών πλακών και γενικότερα διακοσμητικών πετρωμάτων διατήρησε σε μεγάλο βαθμό τις προηγούμενες επιδόσεις της, 160-180 χιλ. κυβ. μ. προϊόντων ετησίως, ποσότητα που επίσης σε μεγάλο βαθμό κατευθύνθηκε σε αγορές του εξωτερικού. Αν εξετάσει κανείς μόνο την περιοχή της Καρύστου Ευβοίας, τα ενεργά λατομεία σχιστολιθικής πέτρας για το 2013 υπερέβησαν τα 50, με 500 και πλέον άμεσα εργαζόμενους, με παραγωγή που υπερέβη τα 3.5-4 εκατ. τ.μ πλακών (100-130 χιλ. κυβ. μ.) και κύκλο εργασιών που στο σύνολό του υπερέβη τα 30 εκατ. € για το 2013.

Οι εξαγωγές στο σύνολο του τομέα μαρμάρων και προϊόντων φυσικών λίθων σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ) ήταν για το 2013, πάνω από 850 χιλ. τον. και συνολικής αξίας πάνω από 240 εκατ. € συνεχίζοντας έτσι, την ανοδική τους τροχιά που έχει ξεκινήσει από το 2008, όταν η εγχώρια ζήτηση άρχισε να επηρεάζεται από την οικονομική κρίση. Για το 2012 οι εξαγωγές ήταν στο σύνολο του τομέα ήταν 737.8 χιλ. τον. και πάνω από 212 εκατ. € σε αξία. Η αντίστοιχη αξία των εισαγωγών προϊόντων μαρμάρου και φυσικών λίθων διατηρήθηκε και για τα δύο έτη 2012 και το 2013 στο ύψος των 30 εκατ. ευρώ ετησίως (βλ. Σχ. 1).

Ειδικότερα, οι εξαγωγές μαρμάρων προς την Κίνα, η οποία αποτελεί πλέον, την σημαντικότερη μαζική αγορά για το ελληνικό μάρμαρο, ανήλθαν για το 2013 σε 477,3 χιλ. τον. (σε σύνολο 818,8 χιλ. τον.) αξίας 98,6 εκατ. € (σε σύνολο 232 εκατ. για το 2013), αντιπροσωπεύοντας το 58,3 % της ποσότητας και το 42,5% της συνολικής αξίας των ελληνικών εξαγωγών μαρμάρου. Δυστυχώς η απορρόφηση αυτή, ειδικά από την Κίνα αφορά κυρίως ακατέργαστους όγκους μαρμάρου, με αποτέλεσμα να περιορίζεται η προστιθέμενη αξία αλλά και

να έχουμε απώλειες σε δημόσια έσοδα λόγω διαφορετικής δασμολογικής πολιτικής ανάλογα το βαθμό κατεργασίας του εξαγόμενου προϊόντος.

Σχ. 1: Εισαγωγές και Εξαγωγές μαρμάρων και διακοσμητικών λίθων [2000-2013]

Εκτός από την Κίνα, σημαντικές αγορές για το ελληνικό μάρμαρο για το 2013 ήταν: οι ΗΠΑ (αξία εξαγωγών 16,5 εκατ. €), η Ινδία (πάνω από 4 εκατ. €), η Σαουδική Αραβία (11,4 εκατ. €), το Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα (7,1 εκατ. €), η Λιβύη (3,2 εκατ. €), οι Χώρες της Απω Ανατολής (Ινδονησία, Ταϊβάν, Χόνγκ-Κόνγκ, Ταϋλάνδη, Νοτ. Κορέα, Μαλαισία, Βιετνάμ, Σρι Λάνκα, Φιλιππίνες κλπ) με αξία εξαγωγών πάνω από 25 εκατ. €, ενώ ακολούθησαν οι Βαλκανικές και Ευρωπαϊκές Χώρες σε αισθητά χαμηλότερα επίπεδα.

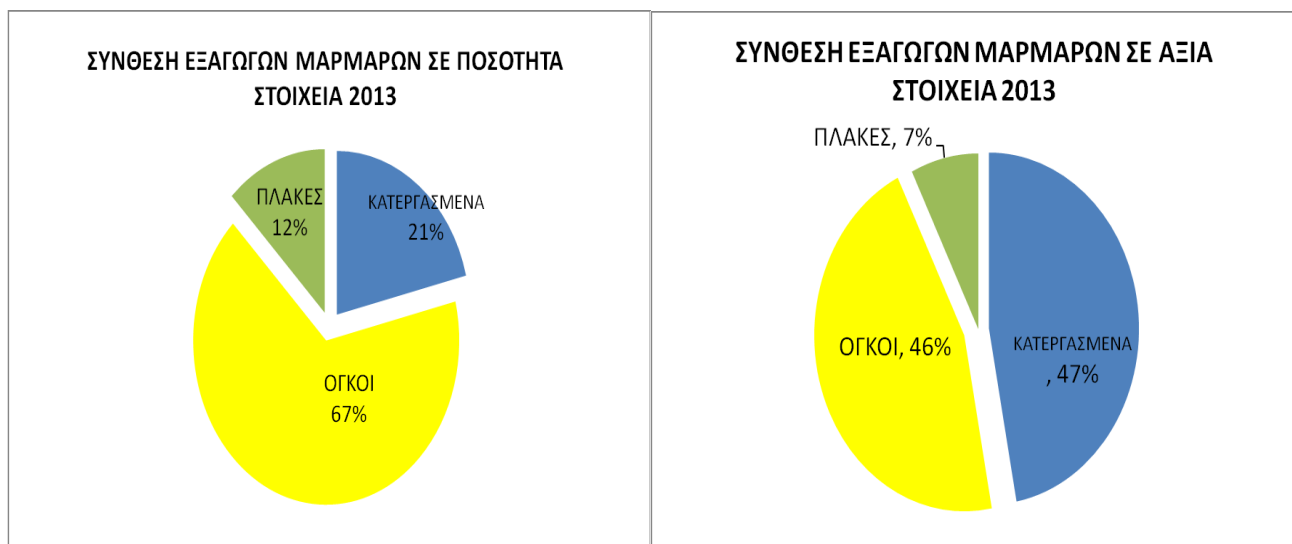
Αναλυτικότερα, οι εξαγωγές/εισαγωγές μαρμάρων και άλλων προϊόντων από φυσικούς/διακοσμητικούς λίθους για τη διετία 2012-2013 παρουσιάζονται στον σχετικό πίνακα 2. Τα στοιχεία προέρχονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ) και αναλύονται ανά δασμολογική κλάση σύμφωνα με την συνδυασμένη ονοματολογία της EUROSTAT. Εν συνεχεία έχουν ομαδοποιηθεί και αναλυθεί από την Διεύθυνση Πολιτικής Ορυκτών Πρώτων Υλών ΥΠΕΚΑ. Σημειώνεται εδώ ότι ο κωδικός (eurostat) 68.02.99.90 διορθώθηκε για την καταχώρηση του 2012 με αποτέλεσμα να υφίσταται διαφοροποίηση στην ποσοτική κυρίως σύνθεση στην διακοσμητικών λίθων που εξήχθησαν για το 2012. Η διόρθωση οφειλόταν σε λανθασμένη καταχώρηση παραγωγικών δεδομένων εταιρείας προς την ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Η ποσοτική σύνθεση των εξαγωγών, όπως προκύπτει από τον πίνακα αυτό, ήταν η εξής:

Για το 2012: 737.767.980 τόν., εκ τω οποίων 93,6% προϊόντα Μαρμάρου (όγκοι, πλάκες, κατεργασμένα προϊόντα), 2,30% Προϊόντα Γρανίτη και 4,1% Λοιπά προϊόντα από λίθους (σχιστόπλακες, κυβόλιθοι, ψηφίδες, άλλες πέτρες).

Για το 2013: 861.691.874 τόν., εκ τω οποίων 95,0% προϊόντα Μαρμάρου (όγκοι, πλάκες, κατεργασμένα προϊόντα), 1,80% Προϊόντα Γρανίτη και 3,20% Λοιπά προϊόντα από λίθους (σχιστόπλακες, κυβόλιθοι, ψηφίδες, άλλες πέτρες).

Όσο αφορά την ποσοτική σύνθεση των εξαγωγών μαρμάρων αναφορικά με το βαθμό κατεργασίας σημειώνεται ότι το της συνολικής ποσότητας των εξαχθέντων μαρμάρων ήταν κατεργασμένα προϊόντα 21% σε ποσότητα και 47% σε αξία, ενώ το ποσοστό των (ακατέργαστων) όγκων μαρμάρου έφθασε το 67% σε ποσότητα και 46% σε αξία αρκετά αυξημένο λόγω κυρίως των εξαγωγών σε όγκους προς την αγορά της Κίνας όπου οι δασμοί για τα κατεργασμένα προϊόντα είναι πολύ υψηλοί (βλ. διαγράμματα). Επισημαίνεται ότι σε ανάλογες αναλύσεις πριν από μια δεκαετία το ποσοστό των όγκων μαρμάρου ουδέποτε ξεπερνούσε το 30% ενώ υπερίσχυαν τα τελικά επεξεργασμένα προϊόντα.

Αναφορικά με τις εισαγωγές μαρμάρων και φυσικών λίθων, τα έτη 2011-2012, οι εισαγωγές κατέγραψαν μεγάλη μείωση (για τέταρτη και πέμπτη συνεχή χρονιά), λόγω της εγχώριας κρίσης που έχει περιορίσει στο ελάχιστο τη ζήτηση δομικών υλικών. Πιο συγκεκριμένα, το 2011 οι εισαγωγές προϊόντων από φυσικούς λίθους περιορίστηκαν στους 220,2 χιλ. τον., αξίας 36 εκατ. €, έναντι 332,7 χιλ. τον., αξίας 54,7 εκατ. € το 2010 (μείωση -33,8% σε ποσότητα και -34,2% σε αξία). Το 2012 οι εισαγωγές περιορίστηκαν εκ νέου στους 143,5 χιλ. τον. αξίας 30,7 εκατ. € (μείωση -34,8% σε ποσότητα και -14,5% σε αξία) ενώ το 2013 οι εισαγωγές αυξήθηκαν μεν σε ποσότητα (σε 168,2 χιλ. τον.) αλλά διατηρήθηκαν στα επίπεδο του 2012 σε αξία (29,8 εκατ. €). Στη σύνθεση των εισαγωγών του 2013 κυριάρχησαν τα μάρμαρα (60% της συνολικής ποσότητας) και οι γρανιτικοί όγκοι ή πλάκες (10% της συνολικής ποσότητας) που εισάγονται κυρίως για να συμπληρώσουν και να εμπλουτίσουν την πλούσια γκάμα των ελληνικών προϊόντων.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, εταιρείες του κλάδου επέδειξαν εξωστρεφή συμπεριφορά και κατάφεραν αυξημένους κύκλους εργασιών με σημαντικά κέρδη κυρίως λόγω του εξαγωγικού προσανατολισμού αλλά και επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη νέων κοιτασμάτων. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εταιρείες:

Α) Η εταιρεία Παυλίδης ΑΕ.-Μάρμαρα-Γρανίτες (μη εισηγμένη, μέλος του ΣΜΕ), με κύκλο εργασιών στα 43,7 εκατ. € και καθαρά κέρδη στα 10,74 εκατ. €, ενώ για το 2012 ήταν ο κύκλος εργασιών 42,5 εκατ. € και τα κέρδη 10,4 εκατ. €.

Β) Η εισηγμένη «FHL - Η. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ ΜΑΡΜΑΡΑ-ΓΡΑΝΙΤΕΣ Α.Β.Ε.Ε», με κύκλο εργασιών στα 38.76 εκατ. € και καθαρά κέρδη στα 10,4 εκατ. €, ενώ τα αντίστοιχα για το 2012 ήταν κύκλος εργασιών 34,7 εκατ. € και κέρδη προ φόρων 4,56 εκατ. €.

Γ) Η επίσης εισηγμένη εταιρεία ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ ΑΕ με κύκλο εργασιών ο οποίος ανήλθε για το 2013 σε 34,466 εκατ. έναντι 26,79 εκατ. € το 2012 (αύξηση 32,5%) και κέρδη προ φόρων τα οποία παρουσίασαν αύξηση κατά 73,8%. Οι εξαγωγές μαρμάρου αυξήθηκαν κατά 32,5% στην χρήση 2013 σε σχέση με την χρήση 2012 και αποτελούν το 93% του κύκλου εργασιών της εταιρίας. Επισημαίνεται ότι όλες οι τρεις ως άνω εταιρείες δραστηριοποιούνται κυρίως στην Βόρεια Ελλάδα και είναι σε πολύ μεγάλο ποσοστό εξαγωγικές.

Δ) Η εταιρεία ΑΕΒΕ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ, μέλος του ΣΜΕ, η οποία εξορύσσει το επώνυμο μάρμαρο Διονύσου Αττικής αλλά δραστηριοποιείται και εκτός του Πεντελικού όρους, στα νησιά του Αιγαίου, στη Β. Ελλάδα (Βώλακας Δράμας) και στο εξωτερικό.

Ε) Η εταιρεία ΜΑΡΜΥΚ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΕΠΕ, με κύκλο εργασιών 6-6,5 εκατ. € ετησίως για τη διετία 2012-2013, η οποία δραστηριοποιείται στην Νότια Ελλάδα (κυρίως Πελοπόννησο) και απασχολεί 95 άτομα. Πρόκειται για αμιγώς εξαγωγική επιχείρηση (πάνω από 86% εξαγωγές) και μάλιστα σε επεξεργασμένα προϊόντα. Το 2013 εξήγαγε 108,1 χιλ. τ.μ. ετοιμών προϊόντων αξίας 5 περίπου εκατ. € .

Επενδυτικά Σχέδια Χρυσού. Στο θέμα των επενδυτικών σχεδίων που αφορούν την αξιοποίηση των κοιτασμάτων χρυσού της ΒΑ Χαλκιδικής, του Περάματος Θράκης και των Σαπών Ροδόπης, είχαμε τις ακόλουθες εξελίξεις:

(α) για το έργο της Χαλκιδικής, η εγκεκριμένη από την διοίκηση ΜΠΕ που αφορά την αξιοποίηση του πορφυρικού κοιτάσματος των Σκουριών Χαλκιδικής και του κοιτάσματος μεικτών θειούχων της Ολυμπιάδας, προσεβλήθη με αιτήσεις αναστολής και ακύρωσης ενώπιον του ΣΤΕ (οι αιτήσεις αυτές απερρίφθησαν από το ΣΤΕ εντός του 2013).

(β) για το έργο στο Πέραμα, υποβλήθηκε στις αρχές του 2012, από την «Χρυσωρυχεία Θράκης ΑΜΒΕ» (θυγατρική της Eldorado Gold Corporation) και μετά από έγκριση της σχετικής προμελέτης, η ΜΠΕ ενώ παράλληλα το έργο εντάχθηκε από τον Ιούνιο του 2012 στη διαδικασία για την επιτάχυνση υλοποίησης επενδύσεων (fast track).

Επισημαίνεται ότι και η εταιρεία Eldorado Gold Corporation η οποία είναι υπεύθυνη για τα δύο ανωτέρω έργα (α) και (β), αποφάσισε εντός του 2013 τη μετάθεση της έναρξης παραγωγής σε σειρά έργων παγκοσμίως, μεταξύ των οποίων και στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, η εταιρεία ανέβαλε κατά ένα έτος -από το 2015 στο 2016- την έναρξη παραγωγής στις Σκουριές και στο Πέραμα.

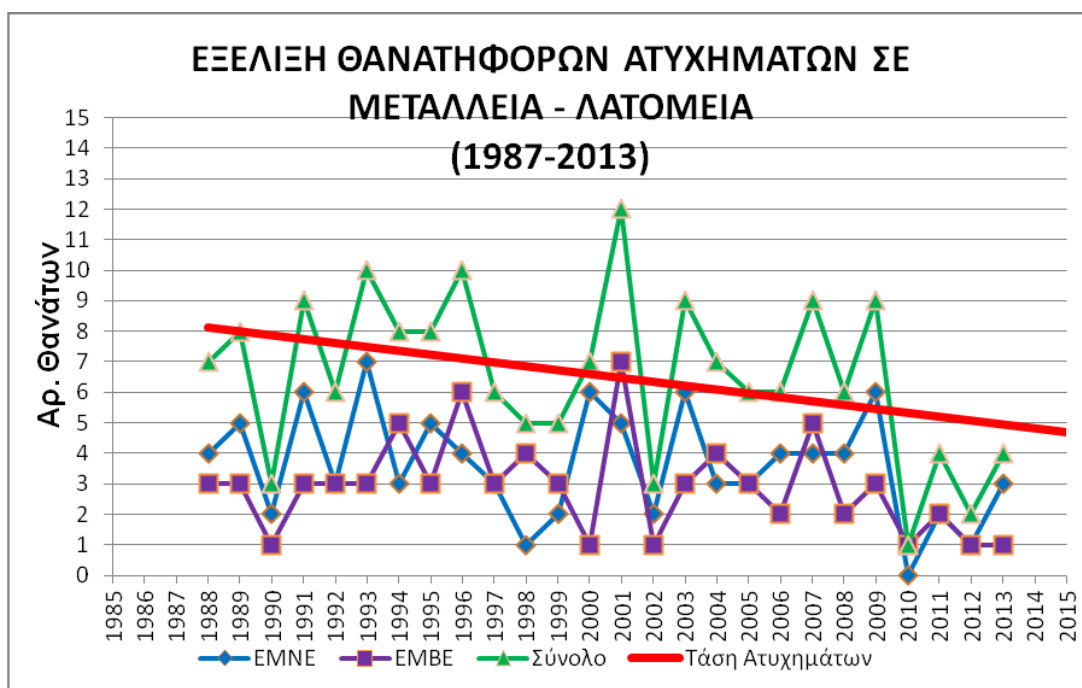
(γ) για το έργο στις Σάπες Ροδόπης, η ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗ ΘΡΑΚΗΣ ΑΕ (ιδιοκτησίας σήμερα Glory Resources Αυστραλίας) υπέβαλε ΜΠΕ που αφορά ερευνητικές γεωτρήσεις για τον εντοπισμό και αξιολόγηση των κοιτασμάτων της Οχιάς και του Αγ. Δημητρίου ενώ στο τέλος του 2012 υπέβαλε (μετά από έγκριση της σχετικής προμελέτης) ΜΠΕ για το σύνολο του έργου. Εντούτοις, εντός του επόμενου έτους (2013) η εταιρεία έκλεισε τις προσωρινές της εγκαταστάσεις στις Σάπες κι ανέστειλε τις εργασίες της, μέχρι να «ξεκαθαρίσει το επενδυτικό κλίμα για την εξόρυξη του χρυσού στην Ελλάδα».

Υγιεινή και Ασφάλεια. Για το 2013, στα αρχεία των Επιθεωρήσεων Μεταλλείων καταχωρήθηκαν 121 ατυχήματα από τα οποία τα 4 θανατηφόρα, ενώ τα αντίστοιχα δεδομένα για το 2012 ήταν 155 ατυχήματα από τα οποία τα 2 θανατηφόρα.

Γενικότερα, στην Ελλάδα, την περίοδο 2007-2013, καταγράφονται ετησίως 150-190 ατυχήματα στον εξορυκτικό κλάδο, εκ των οποίων τα 4.8 (ΜΟ 2007-2013) είναι θανατηφόρα. Τα παραπάνω αφορούν ατυχήματα στους μεταλλευτικούς και λατομικούς χώρους και τις υποστηρικτικές δραστηριότητες (πχ. σπαστηροτριβεία, συνεργεία κλπ) καθώς και το μεταλλουργικό συγκρότημα της ΛΑΡΚΟ ΓΜΜΑΕ. Ο αριθμός των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων στην Ελληνική εξορυκτική βιομηχανία από το 1996 έως σήμερα, την περίοδο δηλαδή κατά τη διάρκεια της οποίας τέθηκε σε ισχύ η οδηγία 92/104/ΕΟΚ αναφορικά με την ασφάλεια και την υγεία στη χώρα μας, έχει μειωθεί σημαντικά (βλ. Σχ. 2) ενώ την τελευταία 7-ετία παρουσιάζει ακόμη μεγαλύτερη μείωση, ΜΟ[2007-2013]=4,8 ενώ ΜΟ [1987-2007]=7 (βλ. Σχ. 3 και 4).

Ειδικότερα για το 2012, υπήρξε σχετική μείωση του δείκτη συχνότητας (από 6,15 το 2011 σε 5,48 στοιχεία ΣΜΕ), αύξηση του δείκτη σοβαρότητας (από 127,17 σε 137,59) και μείωση των θανατηφόρων (δείκτης -για το 2011- 1/3955 άτομα ενώ για το 2012 ο δείκτης ήταν 1/6009 άτομα). Τα 2013 ο δείκτης συχνότητας μειώθηκε έτι περαιτέρω κυρίως όμως λόγω της μείωσης του δείκτη που αφορά το μη εργολαβικό προσωπικό δηλ. το πάγιο προσωπικό των εξορυκτικών επιχειρήσεων, βλ. Σχ. 5. Στο σύνολο του προσωπικού καταγράφεται αισθητή μείωση των ατυχημάτων έναντι προηγούμενων ετών, εντούτοις το αποτέλεσμα αυτό και η συνακόλουθη θετική εικόνα δείχνουν να «αλλοιώνονται» από την επανάκαμψη των θανατηφόρων ατυχημάτων

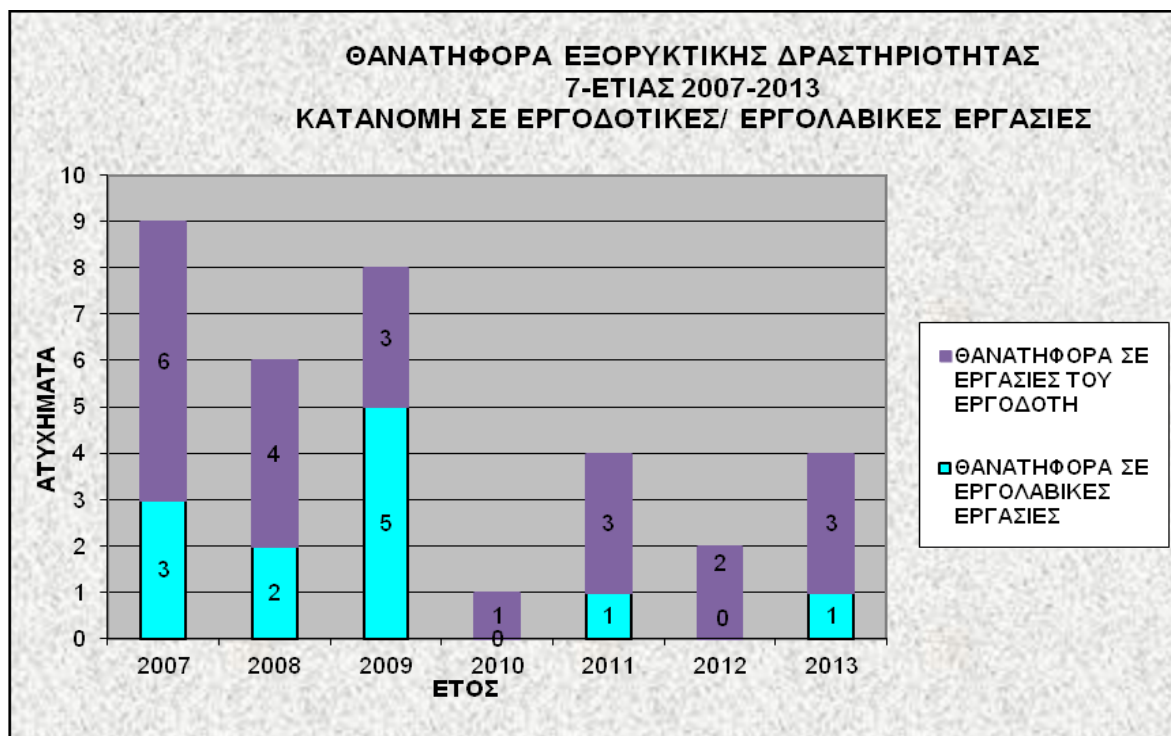
(τέσσερα (4), ένα σε συμβασιούχο στο ΛΚ Μεγαλόπολης, ένα σε εργολάβο της S&B, ένα στην ΛΑΡΚΟ ΓΜΜΑΕ και ένα στα «Δωρικά Μάρμαρα» στην Δράμα).

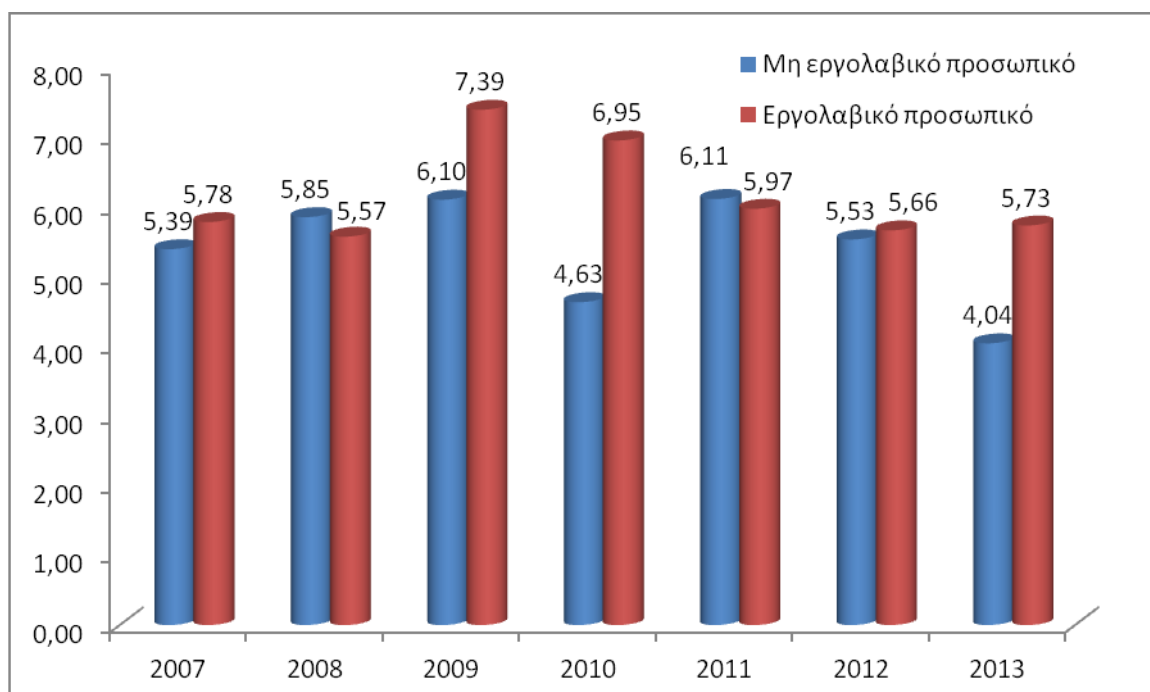
Σχ.2. Εξέλιξη των θανατηφόρων ατυχημάτων στον εξορυκτικό τομέα (1987-2013)

Σχ.3. Γεωγραφική Κατανομή των θανατηφόρων ατυχημάτων την περίοδο 2007-2013.

Σχ.4. Κατανομή θανατηφόρων ατυχημάτων σε εργοδοτικές/εργολαβικές εργασίες την περίοδο 2007-2013.

Σχ.5. Δείκτης συχνότητας ατυχημάτων (με απώλεια 8ωρου) σε εργοδοτικές/εργολαβικές εργασίες την περίοδο 2007-2013.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΕΞΟΡΥΚΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Παραγωγή Λατομικών/Μεταλλευτικών/Μεταλλουργικών Προϊόντων

ΠΑΡΑΓΩΓΗ	Ποσότητα σε τόνους (Metric tons) εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά	
	2012	2013
Βωξίτης	1.815.328 ¹	1.844.000 ¹
Αλουμίνιο, πρωτόχυτο (παραγωγή χυτηρίου)	165.046	169.457 ²
Αλουμίνα Al ₂ O ₃ (άνυδρη)	653.011	664.512
Αλουμίνα Al ₂ O ₃ (ένυδρη)	784.400	811.600
Μεικτά θειούχα μεταλλεύματα (ξηροί τον.)	227.197	227.203 ³
Θειούχος Μόλυβδος, PbS (συμπύκνωμα, ξηροί τον.)	18.062	18.375
Θειούχος Ψευδάργυρος, ZnS (συμπύκνωμα, ξηροί τον.)	41.824	41.226
Θειούχος σίδηρος, FeS ₂ (συμπύκνωμα, ξηροί τον.)	4.260	0
Χρυσοφόρος Αρσеноπυρίτης ⁴ (συμπύκνωμα, ξηροί τον.)	0	64.837 ⁴
Σιδηρονικελιούχο μετάλλευμα (λατερίτης)	2.256.686	2.220.790
Κράμα σιδηρονικελίου (FeNi)	96.435 ⁵	88.910 ⁵
Νικέλιο στο κράμα σιδηρονικελίου	18.632	16.890
Σκουριά (χονδρομερές παραπροϊόν)	86.776	84.300
Σκουριά (τριμμένο παραπροϊόν, -5 mm)	85.511	83.970
Λευκόλιθος/Μαγνησίτης	351.266 ⁶	360.000 ⁶
Δίπυρη Μαγνησία	26.832	30.559
Καυστική Μαγνησία	60.625	57.393
Πυρίμαχες μάζες	44.821	41.985
Μπεντονίτης (πρωτογενές υλικό)	1.235.105 ⁷	1.000.000 ⁷
Ατταπουλγίτική Αργίλος	19.872 ⁸	32.400 ⁸
Χουντίτης/Υδρομαγνησίτης	24.200	15.200
Ποζολάνη	270.000	266.000
Ποζολάνες ειδικών χρήσεων	0	1.100 ⁹
Καολίνης	0	0
Περλίτης (πρωτογενές υλικό)	876.396 ¹⁰	890.000 ¹⁰
Περλίτης (κατεργασμένος)	450.000 ¹¹	435.000 ¹¹
Κίσσηρις (ελαφρόπετρα)	385.917	420.000
Διοξειδίο του πυριτίου (Πυριτικό)	0	10.000 ¹²
Γύψος και ανυδρίτης	621.329 ¹³	760.000 ¹³
Ολιβινίτης (πρωτογενές)	20.285	16.461
Αμφιβολίτης	10.398	19.360
Ανθρακικό ασβέστιο (άμορφο και κρυσταλλικό)	380.000 ¹⁴	345.000 ¹⁴
Αστριοί	13.000 ¹⁵	0
Χαλαζίας και χαλαζίτης	0	0
Διοξειδίο του άνθρακα (CO ₂) [υγρό]	10.760	10.040
Ζεόλιθος	2.850	0

Λιγνίτης	62.334.803 ¹⁶	55.500.000 ¹⁶
Αργό Πετρέλαιο (σε βαρέλια)	661.510 ¹⁷	609.390 ¹⁷
Φυσικό Αέριο (σε Nm3) ¹⁸	6.401.717	5.415.000
Αλάτι (μη ορυκτό, δι'εξατμίσεως)	191.970 ¹⁹	189.500 ¹⁹
Ασβεστολιθικά Αδρανή	29.000.000*	30.000.000*
Μάρμαρα σε όγκους (σε κυβ. μέτρα)	200.000	220.000
Ξοφάρια (όγκοι ακανόνιστου σχήματος)	244.000*	300.000*
Σχιστολιθικές πλάκες (σε κυβ. μέτρα)	160.000 ²⁰	180.000 ²⁰
Σμύριδα	4.250	4.250

NA: δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία

*: στοιχείο κατ' εκτίμηση

(πηγή: ΥΠΕΚΑ, ΣΜΕ)

¹ Βωξίτης: S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε, Δελφοί Δίστομο ΑΜΕ και ΕΛΜΙΝ ΑΕ

² προϊόν επεξεργασίας 326,9 χιλ. τον. άνυδρης αλουμίνας.

³ πτώση μετά το ιστορικό ρεκόρ παραγωγής ένυδρης αλουμίνας εντός του 2011

⁴Περιεχ. Μεταλ. : Pb: 15.313 τον., Zn: 23.196 τον., Fe: 55.117 τον., Ag: 39.759 Kg, Au: 1065,55 Kg (παραχωρήσεις 16 και 25) ⁵ περιεκτικότητα σε Ni: 19,32%

⁶Σύνολο παραγωγής ωμού λευκολίθου από μονάδα κυρίως εμπλουτισμού και μονάδα μαγνητών.

⁷Μπεντονίτης: S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε,ΜΠΕΝΤΟΜΑΙΝ Α.Ε., Sud Chiemie Hellas, Ελ. Μεταλλευτική ΕΠΕ, Μαυρογιάννης.

⁸ατταπουλγίτης/παλυγκοσκίτης και σμεκτίτης/σαπωνίτης, τροφοδοσία εργοστασίου ΓΕΩΕΛΛΑΣ ΑΜΜΑΕ στην Κνίδη Γρεβενών.

⁹ποζολάνες ειδικών χρήσεων: κονιάματα, πληρωτικά, κλπ. από ΚΥΒΟΣ ΑΕ και ΕΛΛ.ΠΟΖΟΛΑΝΕΣ ΑΕ

¹⁰Περλίτης: S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε, ΕΕΚΟΜ ΑΕ, ΠΕΡΛΙΤΕΣ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΕ, ΜΗΛΟΠΑΝ ΑΕ.

¹¹Περλίτης (κατεργασμένος):S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε, ΠΕΡΛΙΤΕΣ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΕ ¹²Πυριτικό: ΛΑΒΑ ΑΕ

¹³Γύψος: ΙΝΤΕΡΜΠΕΤΟΝ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΑΕ, ΛΑΒΑ ΑΕ, ΒΡΒ ΕΛΛΑΣ ΑΒΕΕ (νυν SAINT GOBAIN HELLAS), ΒΙΟΓΥΨ-ΚΑΡΒΕΛΗΣ ΑΕ, ΚΝΑUF ΑΕ, Γ.ΖΕΡΒΑΚΗΣ ΑΕ

¹⁴προϊόντα ανθρακικού ασβεστίου (κονιάματα δόμησης, πληρωτικά, μαρμαρόσκονη, στόκος, marmoline, alfamix, iokal, iokalit κλπ) από ΜΑΡΜΑΡΑ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ, ΠΕΡΡΑΚΗΣ-ΤΖΙΩΝΑΣ, ΖΑΦΡΑΝΑΣ, ΙΟΝΙΑΝ ΚΑΛΚ κλπ.

¹⁵Αστριοι: ΜΕΒΙΟΡ ΑΕ ¹⁶ ΔΕΗ Α.Ε., ΛΑΡΚΟ (Σέρβια Κοζάνης), Μ.Ε.Τ.Ε., ΛΙΓΝ. ΚΑΡΑΠΑΤΗ, ΛΙΓΝ.ΑΧΛΑΔΑΣ Α.Ε.

¹⁷ ΚΑΒΑΛΑ OIL Α.Ε. και Energean Oil & Gas ¹⁸Κανονικό κυβικό μέτρο (Nm3)

¹⁹ Επτά (7) εργοτάξια σε όλη την Ελλάδα, 55% του συνόλου προερχόμενο από τις αλυκές Μεσολογίου.

²⁰ Συμπεριλαμβάνονται οι σχιστολιθικές πλάκες Καρύστου

ΠΙΝΑΚΑΣ 2									
Εξαγωγές - Εισαγωγές Μαρμάρων-Διακοσμητικών Πετρωμάτων 2012 - 2013.									
Ανάλυση ανά Δασμολογική Κλάση									
ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΑΣΗ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ				ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ			
		2013		2012		2013		2012	
		Βάρος (Kg)	Αξία (€)	Βάρος (Kg)	Αξία (€)	Βάρος (Kg)	Αξία (€)	Βάρος (Kg)	Αξία (€)
Μάρμαρα - Ασβεστόλιθοι - Τραβερτίνες									
Ογκοί	25.15.11.00	544.233.714	105.922.639	488.047.304	100.326.726	83.865.464	13.918.142	60.644.456	10.507.053
Πλάκες	25.15.12.00	101.280.214	16.988.268	53.005.310	10.617.469	9.018.609	1.458.461	6.243.851	1.061.821
Κατεργασμένα Προϊόντα	68.02.21.00	138.455.840	83.025.553	100.635.700	69.370.821	8.895.010	3.582.967	12.421.331	6.443.716
	68.02.91.00	34.855.547	26.216.796	48.932.938	32.566.842	2.402.803	1.155.508	4.318.848	1.608.499
	68.02.92.00	54.310	12.184	31.562	18.942	148.576	42.018	555.030	205.251
	Σύνολο κατεργ/να	173.365.697	109.254.533	149.600.200	101.956.605	11.446.389	4.780.493	17.295.209	8.257.466
	ΣΥΝΟΛΟ Μάρμαρα κ.ά	818.879.625	232.165.440	690.652.814	212.900.800	104.330.462	20.157.096	84.183.516	19.826.340
Γρανίτες									
Ογκοί	25.16.11.00	7.232.130	837.263	7.730.140	1.213.600	618.188	162.563	818.230	273.929
Πλάκες	25.16.12.00	160.207	54.702	204.475	79.622	8.102.458	1.343.017	435.742	270.055
Κατεργασμένα Προϊόντα	68.02.23.00	1.105.478	792.082	1.166.309	608.610	1.305.972	472.549	2.023.908	691.363
	68.02.93.10	0	0	6.405.242	2.556.734	10.376.253	2.886.417	11.337.112	4.079.724
	68.02.93.90	6.664.043	2.480.296	1.041.047	455.333	5.843.118	1.477.092	3.009.767	1.158.247
	Σύνολο κατεργ/να	7.769.521	3.272.378	8.612.598	3.620.677	17.525.343	4.836.058	16.370.787	5.929.334
	ΣΥΝΟΛΟ Γρανίτες	15.161.858	4.164.343	16.547.213	4.913.899	26.245.989	6.341.638	17.624.759	6.473.318
Σχιστόλιθοι									
Ογκοί / πλάκες	25.14.00.00	12.333.257	1.754.363	10.368.091	1.622.715	2.162.163	268.095	1.203.190	140.738
Κατεργασμένα Προϊόντα	68.03.00.00	0	0	0	0	0	0	0	0
	68.03.00.10	1.033.095	155.203	853.835	129.899	80.710	15.319	21.590	1300
	68.03.00.90	2.096.524	434.581	1.157.561	231.347	101.289	25.571	45.339	20.318
	Σύνολο κατεργ/να	3.129.619	589.784	2.011.396	361.246	181.999	40.890	66.929	21.618
	ΣΥΝΟΛΟ Σχιστόλιθοι	15.462.876	2.344.147	12.379.487	1.983.961	2.344.162	308.985	1.270.119	162.356
Ψαμμίτες									
Ογκοί / πλάκες	25.16.20.00	168.638	41.589	165.258	44.124	0	0	959.600	228.586

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 (συνέχεια) Εξαγωγές - Εισαγωγές Μαρμάρων-Διακοσμητικών Πετρωμάτων 2011 - 2012. Ανάλυση ανά Δασμολογική Κλάση									
ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΑΣΗ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ				ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ			
		2013		2012		2013		2012	
		Βάρος (Kg)	Αξία (€)	Βάρος (Kg)	Αξία (€)	Βάρος (Kg)	Αξία (€)	Βάρος (Kg)	Αξία (€)
Άλλα διακοσμητικά πετρώματα									
Ασβεστο-λιθικά	25.15.20.00	0	0	6.048.800	72.331	0	0	276.385	53.539
Πυριτικά	25.16.90.00	2.783.510	434.850	1.739.036	216.631	27.053.580	1.251.854	24.689.815	1.134.751
Κατεργασμένα Προϊόντα	68.02.29.00	7.356.935	1.948.760	5.093.501	1.375.903	4.220.195	1.014.739	5.433.901	1.021.265
	68.02.99.10	0	0	133	516	183.136	36.989	106.762	21.331
	68.02.99.90	1.252.022	478.095	1.500.204*	585.951*	4.907.637	356.650	6.555.609	729.403
	Σύνολο κατεργ/να	8.674.002	2.463.125	6.762.476	2.003.959	31.456.911	2.303.582	12.096.272	1.771.999
ΣΥΝΟΛΟ Άλλα πετρώματα		8.674.002	2.463.125	14.550.314	2.292.922	31.456.911	2.303.582	37.062.472	2.960.289
Κυβόλιθοι, κράσπεδα, πλάκες για λιθόστρωτα εκτός σχιστολίθων									
	68.01.00.00	1.012.603	158.288	816.248	300.184	3.408.360	464.328	1.908.426	323.680
Ψηφίδες									
	68.02.10.00	2.332.272	967.862	2.656.646	2.059.198	394.233	246.843	536.214	807.974
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		861.691.874	242.304.794	737.767.980	224.495.088	168.180.117	29.822.472	143.545.106	30.782.543

Πηγή στοιχείων: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Επεξεργασία: Διεύθυνση Πολιτικής Ορυκτών Πρώτων Υλών, ΥΠΕΚΑ.

*Εγινε διόρθωση των στοιχείων του κωδικού 68.02.99.90 για την καταχώρηση του 2012

The mining/metallurgical industry in Greece. Commodity review for years 2012-2013

[the report was written by:

Peter G. Tzeferis, Mining and Metallurgical Engineer, Ph.D, Mineral Resources Policy Directorate,
Greek Ministry of Environment Energy & Climate Change (YPEKA)]

Production data for various mineral commodities produced in Greece in the years 2012-2013 are listed in the following Table 1. Reported figures are combined data from (a) statistics provided by the Mineral Resources Division of the Ministry of Environment, Energy and Climate Change (YPEKA) and (b) annual statistics provided by Greek Mining Enterprises Association (GMEA). In the database maintained by YPEKA/Mineral Resources Division, were recorded 700 activity statements relating to quarrying/mining (2013). The total number of active quarrying and mining sites currently used for mining activities occupy less than 0.33% of the Greek territory.

The output of the Greek mineral industry declined in both value and tonnage owing to the global economic downturn that started in 2009 and was continuing in 2012-2013. Greece also had a high budget deficit and the European Union's (EU's) second highest external debt burden after Ireland (Industry Review, 2012).

In years 2012-2013 the mining sector continued the same downward trend that emerged in previous years due to the economic crisis, following the significant decline in demand and prices of raw materials in the steel, construction, cement, and concrete industries. The recession boosted by volatility in the international markets for raw materials, reduction in international metal prices and increasing energy prices across the EU.

The domestic market suffered a collapse mainly in the field of construction products (aggregates, cement, ceramics, etc.) and companies related to aggregate quarries and generally construction products as well as cement, face daily question of survival. The sector of construction aggregate materials fell gradually to 50 million tons in 2010 (from 90-100 million tons before crisis) to 35 million tons in 2011 and 25-30 million tons in 2012 and 2013 respectively, marking an unprecedented downturn due to the shrinkage of domestic building and construction activity. Domestic and export cement sales continued to fall in response to the decrease of construction activity and the slowdown in south eastern European markets. Fortunately, as the figures show the total production and sales of primary aggregates showed a small increase of 8% by the end of 2013.

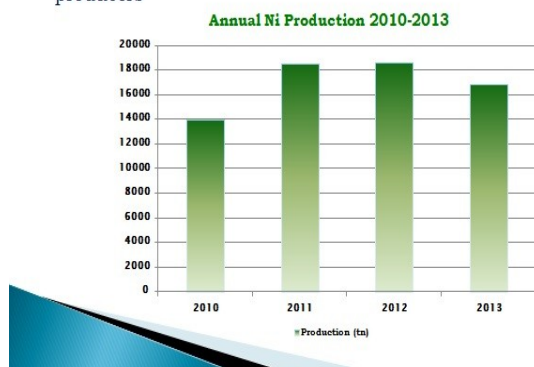
However, in contrast to the shrinking domestic market, the tendency was to strengthen the export sector with regards to products placed on the international market (industrial minerals, aluminum, nickel, mixed sulphide Pb-Zn ores, magnesium compounds etc.), where the demand and prices soon rallied largely to pre-crisis levels. For 2012-2013 the same trend continued with the export sector producing satisfactory results, while the downturn in the domestic sector deepened widely.

Specifically, for nickel (Ni) in 2013 there was a drop in production of 10% after an excellent performance for LARKO GMM SA in 2012, the year in which production reached at level of 18.600 tn Ni and sales of 19.071 tn Ni creating a new history record. Exports in 2013 totalled 17.054 tn Ni. Production of nickeliferous laterite ore from the mines of Evia, Agios Ioannis and Kastoria (the total laterite ore production used to feed the Larymna metallurgical ferronickel plant) amounted to 2.25 million tn (for 2012) and 2.22 (for 2013). However, Larco G.M.M. S.A. (Larco), which is a leading producer of nickel in Europe from domestic nickel ores, had a pre-tax loss of 76,38 million € in 2013 compared to losses of 34.32 million in 2012 (profit of 6.37 million euros in

2011). The Government is reported to be looking for a strategic investor in Larco and announced plans to restructure ahead of its privatization.

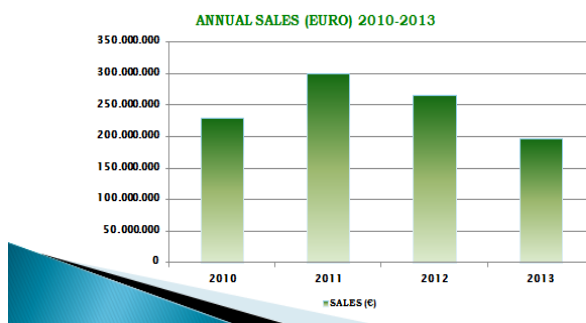
Production of G.M.M.S.A. LARCO

Nickel production is around 19.000 tones annually and is depended upon the demand and the sale price of the final product, which is exported exclusively to European steel producers

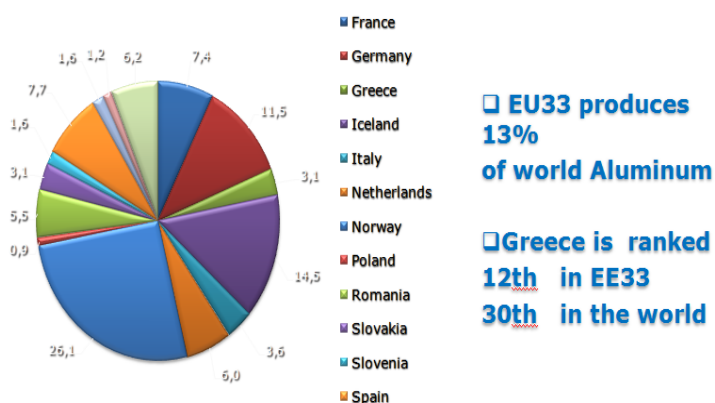
Economic Facts for G.M.M.S.A. LARCO

- ▶ LARCO produces 40% of nickel that is produced in the EU 27 from Primary Raw Materials
- ▶ Its production consist 1% of global nickel production
- ▶ Covers 5% European demand in nickel
- ▶ In Greek economy contributes 0,10-0,15% of Gross Domestic Product
- ▶ Its sales consist 1% of total Greek exports

For aluminium (Al), the production by Aluminium SA -the largest integrated producer of aluminum and alumina in the European Union- remained at the same level as in 2012 (about 169 thousand tn) absorbing more than 75% of Greek production of bauxite. Intra-EU exports increased to 100.9 thousand tons Al (from 89.3 thousand for 2012) with a sales value of € 179.6 million while exports to third countries were 2.4 thousand tons Al value of 4 million €.

European Aluminum production

The production of alumina hydrate returned to the high levels of 2011 which was instrumental in the diversion of non-metallurgical uses (eg ceramics, filters etc).

The domestic production of bauxite for 2013 (1.85 million tn) remained at the same high level as in 2012 (1.8 million tn) covering the demand for both metallurgical use (domestic aluminum production) and other uses of Al in the steel industry, cement industry, etc. Greece is a leading bauxite producer in the EU, with the major bauxite deposits located in central Greece within the Parnassos-Ghiona geotectonic zone and on Evia Island.

Ghiona geotectonic zone and on Evia Island.

The production of mixed sulphide Pb-Zn ores (lead, zinc and iron concentrates) from HELLAS GOLD SA in 2013 remained at previous levels (about 230 thousand dry tn) and products of enrichment (concentrates of lead sulphide and zinc sulphide after differential flotation) exported as a whole exceeded a value of 40 million € (23.2 m € for Pb and 17.2 m € for Zn) from € 46.4 million € in 2012. The concentrates were shipped by sea to European facilities using either the Stratoni or the Thessaloniki port facilities (Eldorado Gold Corp., 2013).

Also in 2013, HELLAS GOLD SA treated 552,6 tn of the old mineral tailings in Olympias Halkidiki which generated approximately 64,8 thousand tn gold-bearing arsenopyrite with average concentrate Ag = 40,52 gr/tn and Au = 22,50 gr /tn. From this arsenopyrite concentrate

a total 49,8 thousand tn (value of 21.3 m €) was exported in China. This could produce over 50 thousand ounces of gold if there was metallurgical gold plant in Greece. The particular notation is that Greece could-for the first time in modern time-become a gold producer country from an environmental restoration work taking place in the old tailings of Olympias Halkidiki.

Grecial Magnesite SA is a leading magnesite producer and exporter in the EU and worldwide with mines and production facilities in Yerakini, Halkidiki, Northern Greece. The primary business activity is the mining, beneficiation and calcination of magnesium carbonate for the production of caustic calcined magnesia, dead burned magnesia, unshaped basic monolithic refractories and magnesium carbonate. The company's capacity is close to 200,000 tons of calcined products and 50,000 tons of Basic Monolithic refractories. In 2013 the company managed to maintain previous levels of magnesium ore exploitation (over 300 thousand tn of raw magnesite material) and production of magnesium compounds (dead-burned and caustic-calcined magnesia) with a total sales value of approximately 35 million € (for 2013) and over 30 million € (for 2012). The company, with a total of 367 employees in Greece, exports to 60 countries in all five continents. Exports of magnesium compounds represent 90% of its sales value. Activities outside Greece: Magnesitas Navarras SA in Spain(40% share), Van Mannekus & Co BV in the Netherlands (50% share) and Akdeniz Mineral Kaynaklari A.Sin Turkey (90% share).

Also, the revival of activity in Mantoudi Evia by Terna Magnesite (TERNA MAG, the GEK Terna) which took over the old BIOMAGN in North Evia and aims at exploiting the old magnesite deposits of Gerorema and Kakkavos and the further utilization for production of magnesium compounds on the premises of Furnace Mantoudi after modernization. In the first phase, the objective of TERNA MAG for next years is an annual raw magnesite production of about 170 thousand tn. Indeed, in 2013 the production of magnesite plant Gerorema amounted 23,6 thousand tn of raw magnesite while at the same time the company began underground mining from the site Plakarias-Mourtitsa. Already, the company's facilities in North Evia employed a total of 100 employees. In 2014 the plan is to develop a new mining center in Kakkavos with open pit magnesite ore exploitation and function enrichment plant.

For 2013, the sector of industrial minerals maintained much of the results of 2012, mainly thanks to the diversified export-oriented products towards international markets for raw materials and the application of the approach "from Market-to-Mine" which provides the possibility of developing new integrated chain of products and accelerate the development of higher value-added specialized applications. Specifically, production of bentonite and perlite ores from Milos Island remained at 2012 levels, with a slight reduction for bentonite (1.0 million tn). The S & B Industrial Minerals SA maintained its position as first in the production of bentonite in Europe and the largest bentonite export company in the world with a total sales value of over 66 million € (100% exports). Similar performance was achieved for the branch of perlite, with a total sales value in both unprocessed and processed products of 27,5 million (compared with 30.8 million € in 2012).

In 2012-2013, the predominant fuel used in electricity generation in Greece was brown coal ("lignite") and Public Power Corp. S.A. (PPC) was Greece's major producer of lignite. Lignite production from Public Power Corp., exceeded 54 million tn (2013) reduced by 14.5% from 61.7 million tn (2012). Specifically, the 43.6 million tn came from Western Macedonia Lignite Center (LKDM) and 8.9 million tn of the Megalopolis Lignite Center (LKM). Based on the above data, in 2013, the contribution of lignite in the energy mix on the interconnected system of the country exceeded 46% (55% in 2012), while the corresponding participation in the whole country (including non-interconnected islands) was 42% (49.5% in 2012) demonstrating the dominance of lignite reserves in the country's energy scene. The energy mix on the interconnected system of the country at the end of 2013, according to official figures is: Lignite 46% (falling trend), Natural gas 24% (increasing trend), RES 15%, Hydro 11%, imports 4%.

The industry of marble products and ornamental stone, despite the severe impact of the economic crisis on domestic consumption, managed to improve production and maintain the upward trend that began in 2008-2009 mainly thanks to strong demand from the Chinese marble market. For 2012-13, the total annual production of marble products exceeded 1 million tn annually, while exports of the sector exceeded a total of 850 thousand tn worth over 240 million €

(in 2013) and a total of 730 thousand tn worth over 212 million € (in 2012). Marble exports to China, the main market for Greek marble, totaled over 98 million € (in 2013) and 88 million € (in 2012), representing for 2013 more than 58% of total quantity and 42% of the total value of Greek marble exports (Fig. 1).

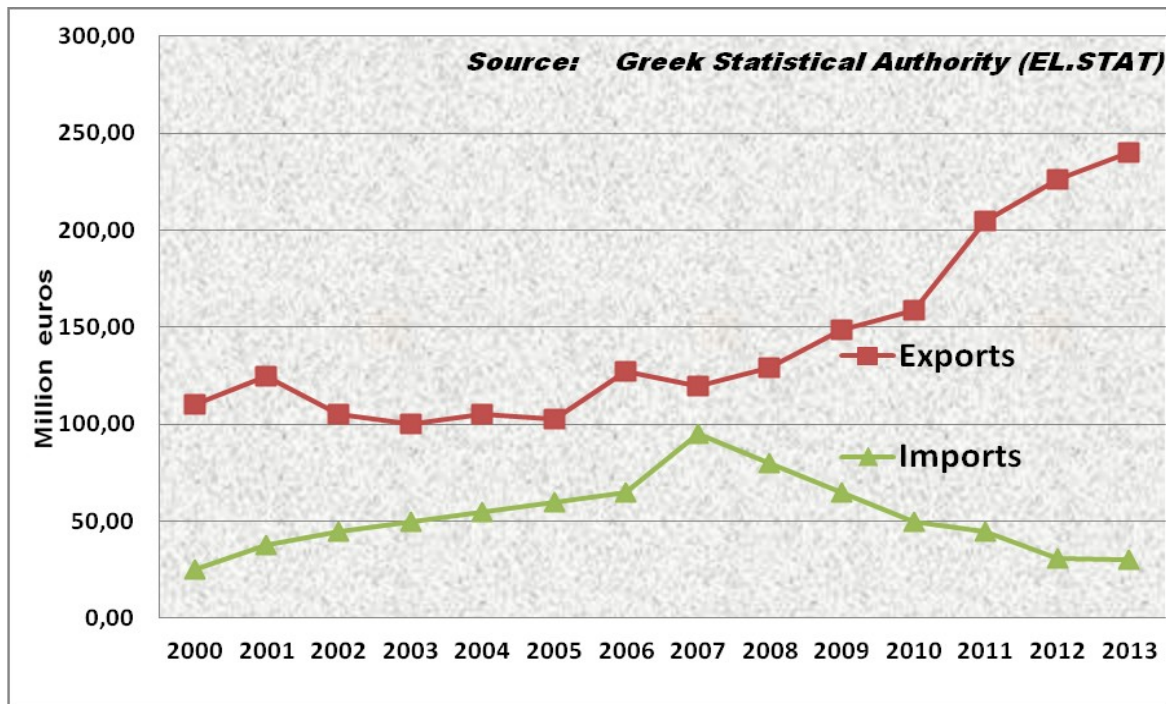

Figure 1: Imports and Exports of marble and other natural stones [2000-2013]

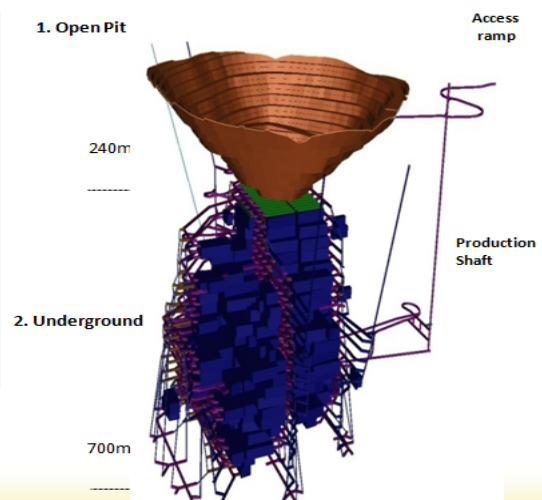
Regarding the gold-mine projects in Halkidiki peninsula and in the Thrace region, Greece has the potential to become a near-term gold producer with a number of exploration companies active in the country. Hellas Gold SA (owned by Eldorado Gold Corp. Canada) is developing a project including mining and processing at the Skouries gold-copper deposit and has initiated mining activities at the Olympias site. Eldorado Gold Corp. is also developing the Perama Hill gold project through its subsidiary Thracian Gold Mining SA, while a third project in Sappes, Thrace, is currently being evaluated by YPEKA. When all above mines are in full operation, it is estimated that they will boost country's exports by €1 billion a year, turning Greece into the largest gold producer in Europe.

Skouries Mining Installations - Overview

Deposit Type	Cu - Au porphyry
Mining Rate	8Mtpa Open Pit ; 4.4Mtpa Underground SLOS
Mine Life	27 years , (7 y s open pit 20 y s underground)
Strip Ratio	0.7 : 1.0 (w:o)
Reserves	148 MT 0.76 g/t Au, 0.57 % Cu
Production	~140,000oz Au, ~30,000kt Cu pa Open Pit ~100,000oz Au, ~22,000t Cu pa Underground
Processing	Flotation (Cu/Au conc.) & Gravity circuit (Au doré)
Recoveries	LOM average ~84% Au and ~91% Cu

Highlights

- All permits issued (EIS, Technical Study, Forestry, Installation for electromechanical equipment)
- Building permit still pending

Moreover, Eldorado's projects will provide some 2,000 jobs. However, environmentalism and local opposition remains the biggest obstacle to gold mining in Greece. Many local residents oppose the new projects, saying it will destroy the environment and harm the area's tourism potential. In 2013, Eldorado Gold Corp. announced the delay in starting production in Skouries, Halkidiki and the reduction of costs by 35% due to the significant decline in the gold price (-22% in 2012) and the intention to maintain the company's profile as a "low-cost", profitable and growing.

In the hydrocarbon sector, the production of crude oil and natural gas (from Prinos deposits, Kavala Oil SA) in 2013 were maintained at the same levels as in 2012. Kavala Oil SA (subsidiary of Energean Oil & Gas) is the only company extracting hydrocarbons in Greece, targeting with significant investments to a doubling of production from the existing Prinos deposit of 2,500 barrels currently in 4,000 barrels of oil per day. Also the company announced (in 2013) an investment program for exploitation of the deposit "E" aiming to an initial daily production of 3,000 barrels in 2013 (estimated reserves of the deposit "E" stand at 10 million barrels).

Table 1
GREECE : PRODUCTION OF MINERAL COMMODITIES

METALS, INDUSTRIAL MINERALS, MINERAL FUELS AND RELATED MATERIALS

COMMODITY PRODUCTION	Quantity in Metric tons unless otherwise specified	
	2012	2013
Bauxite	1.815.328 ¹	1.844.000 ¹
Aluminium, primary (Foundry Line)	165.046	169.457 ²
Alumina, calcined (Al ₂ O ₃)	653.011	664.512
Alumina, hydrated (Al ₂ O ₃)	784.400	811.600
Mixed sulphide ore	227.197	227.203 ³
Galena, PbS (metric tons of concentrates)	18.062	18.375
Zinc blend , ZnS (metric tons of concentrates)	41.824	41.226
FeS ₂ (metric tons of concentrates)	4.260	0
Auriferous arsenopyrite ⁴	0	64.837 ⁴
Nickeliferous ores (laterites)	2.256.686	2.220.790
Ferronickel:	96.435 ⁵	88.910 ⁵
Ni content of ferronickel	18.632	16.890
Slag by-product (coarse)	86.776	84.300
Slag by-product (fine, -5mm)	85.511	83.970
Magnesite, crude	351.266 ⁶	360.000 ⁶
Dead-burned magnesia	26.832	30.559
Caustic-calcined magnesia	60.625	57.393
Basic monolithic refractories	44.821	41.985
Bentonite, crude	1.235.105 ⁷	1.000.000 ⁷
Attapulgit clay	19.872 ⁸	32.400 ⁸
Huntite, crude	24.200	15.200
Pozzolan, Santorin earth	270.000	266.000
Pozzolan, specific use (not cement industry)	0	1.100 ⁹
Kaolin, crude	0	0

Perlite, crude	876.396 ¹⁰	890.000 ¹⁰
Perlite, treated	450.000 ¹¹	435.000 ¹¹
Pumice	385.917	420.000
Silica (SiO ₂)	0	10.000 ¹²
Gypsum and anhydrite, crude	621.329 ¹³	760.000 ¹³
Olivine	20.285	16.461
Amphibolite	10.398	19.360
Calcium Carbonate (CaCO ₃), processed all sources	380.000 ¹⁴	345.000 ¹⁴
Feldspar	13.000 ¹⁵	0
Quartz	0	0
CO ₂ [liquid]	10.760	10.040
Zeolite	2.850	0
Lignite	62.334.803 ¹⁶	55.500.000 ¹⁶
Crude oil, in barrels	661.510 ¹⁷	609.390 ¹⁷
Natural gas, in NM ³ ¹⁸	6.401.717	5.415.000
Salt, sea salt	191.970 ¹⁹	189.500 ¹⁹
Mineral Aggregates (sand, gravel, crushed stones etc.)	29.000.000*	30.000.000*
Marble rough blocks, in cubic meters	200.000	220.000
Marble, rough shapeless blocks	244.000*	300.000*
Slate stones, in cubic meters	160.000 ²⁰	180.000 ²⁰
Emery	4.250	4.250

(source: MinEnv, Greek Mining Enterprises Association (GMEA))

NA: not available, *: estimated

¹ bauxite: S&B Industrial Minerals S.A., Delphi Distomo AME, Elmin AE

² produced from treatment of 326,9 thousand tn of calcined alumina

³ Metal content Pb: 14.211 tn, Zn: 22.512 tn, Fe: 53.438 tn, Ag: 36.401 Kg, Au: 1033,13 Kg

⁴ Metal content Fe=17.648,63tn, Au=1.458,83Kgr, Ag=26.27,20 Kgr

⁵ %Ni content: 19,32%

⁶ Total production of raw magnesite from main enrichment unit and magnets plant.

⁷ Bentonite: S&B Industrial Minerals S.A., BENTOMINE S.A., Sud Chiemie Hellas, Greek Mining Ltd., Mavroyiannis

⁸ attapulgitis/palygorskite plus smectite/saponite clay: raw material for knidi Grevena factory feeding (GEOELLAS AMMAE)

⁹ Pozzolan for specific use: construction pozzolanic mortars, fillers, e.g. from KYBOS SA and Greek Pozzolans SA

¹⁰ Perlite: S&B Industrial Minerals S.A., EEKOM SA, Aegean Perlites S.A., MILOPAN S.A.

¹¹ Perlite (processed): S&B Industrial Minerals S.A., Aegean Perlites S.A. ¹²Silica: Lava Mining and Quarrying Co,

¹³ Gypsum: Interbeton Construction Materials SA., Lava Mining and Quarrying Co, BPB HELLAS SA (SAINT GOBAIN HELLAS), Knauf Gypsopoiia SA, Biogyps-Karvelis SA, G. Zervakis SA.

¹⁴ Calcium Carbonate (CaCO₃) products, both amorphous and crystalline: construction mortars, fillers, marble powder, adhesive and sealant, marmoline, alfamix, iokal e.g. by Dionyssomarmarble SA, Ionian Kalk SA, Perakis-Tzionas, Zafranias-petrochem Co. etc.

¹⁵ feldspar: MEVIOR SA ¹⁶PPC SA, Larco (Servia Kozani) GMMAE, M.E.T.E., Lign. Karapati, Lign.ACHLADAS SA

¹⁷ KABALA OIL SA, Energean Oil & Gas ¹⁸Normal cubic meter (Nm³)

¹⁹ from seven (7) salt sites throughout Greece, 55% of the total coming from the salt pits of Mesolongi

²⁰ Karystos area slate stones are included